

Nissi Põhikooli õppekava

Kehtestatud uues redaktsioonis Nissi Põhikooli direktori 24.09.2026
käskkirjaga nr 1-2/2. Jõustub 1. septembril 2026.

Sisukord

1	Üldsätted	4
2	Kooli väärtused, eripära ning õppe- ja kasvatuseesmärgid	4
	Kooli põhiväärtused	4
	Kooli eripära	5
	Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid	5
3	Õppekorraldus	6
	Õppekorralduse üldised alused	6
	Tunnijaotusplaan ja vaba tunniressursi kasutamine.....	6
	Õppeainete nimetustes ja õppemahtudes tehtud erisused.....	8
	Õppe korraldamine õpperühmades ja lõimitult	8
	Võõrkeelte valik	8
	Valikained	9
4	Üldpädevuste kujundamine, läbivad teemad ja lõiming.....	9
	Üldpädevuste kujundamine.....	9
	Läbivate teemade käsitlemine	11
	Lõimingu rakendamine	12
	Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamise alused.....	13
5	Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused.....	13
	Õppekäigud ja väljaspool kooli toimuv õpe	13
	Projektid ja koolisündmused	14
	Huvitegevus	14
	Koostöö kogukonna ja partneritega.....	14
	Tegevuste kavandamine	14
6	Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, koostamise ja hindamise kord	15
	Loovtöö eesmärk ja vormid	15
	Temaatika ja teema valimine	15
	Loovtöö korraldamine ja vastutus.....	15
	Juhendamine ja töö edenemise jälgimine.....	16

Loovtöö dokumenteerimine ja kirjalik osa	16
Kaitsmine	17
Hindamine.....	17
Lihtsustatud õppe erisus	17
7 Hindamise korraldus	18
Hindamise eesmärk ja põhimõtted	18
Hindamisviisid	18
Kokkuvõttev hindamine	19
Hindamisest teavitamine	20
Järelevastamine ja hinde parandamine	21
Akadeemiline ausus hindamisel	21
Käitumisele ja hoolsusele tagasiside andmine.....	22
Täiendav õppetöö, järgmisse klassi üleviimine ja klassikursust kordama jätmine.....	23
Põhikooli lõpetamine	24
Hinnete ja hinnangu vaidlustamine	24
8 Õpilase individuaalse arengu toetamine ning hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse ja tugiteenuste rakendamise põhimõtted.....	25
Toe korraldamise põhimõtted	25
Toe vajaduse märkamine ja väljaselgitamine	25
Üldise, tõhustatud ja eritoe rakendamine	26
Rollid ja vastutus toe korraldamisel.....	26
Individuaalne õppekava ja dokumenteerimine.....	27
Toe tulemuslikkuse hindamine ja muutmine	27
9 Lihtsustatud õppe õppekorralduse üldalused.....	27
Lihtsustatud õppe rakendamine	27
Õppe korraldamise põhimõtted.....	28
Individuaalse arengu toetamine ja dokumenteerimine.....	28
Tunnijaotusplaani	28
Loovtöö.....	29
Hindamine ja klassi lõpetamine	29
Põhikooli lõpetamine	30
Karjääriteenused ja õpingute jätkamine	30
Ainekavad	30
10 Liikluskasvatuse korraldus.....	30
Üldpõhimõtted	30
Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti	31
Jalgratturikoolitus.....	31
Liikluskasvatuse kavandamine	31

11	Karjääriteenuste korraldamine, sealhulgas hariduslike erivajadustega õpilastele, ning karjääriteenuste seire	31
	Karjääriteenuste eesmärk ja sisu	31
	Karjääriõpe kooliastmeti.....	32
	Karjääriteenuste korraldus.....	32
	Hariduslike erivajadustega õpilaste toetamine.....	32
	Karjääriteenuste seire	33
12	Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus	33
	Üldpõhimõtted	33
	Teavitamise kanalid	33
	Konsultatsioonid ja täiendav juhendamine.....	33
	Arenguveestlus	34
	Vanemate koosolekud	34
13	Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted	34
14	Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord	35

1 Üldsätted

- 1.1 Nissi Põhikooli õppekava (edaspidi õppekava) on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument. Õppekavas täpsustatakse riiklikes õppekavades sätestatud ning kirjeldatakse kooli eripärast tulenevaid valikuid, õppekorraldust ja õppekava rakendamise põhimõtteid.
- 1.2 Õppekava koostamisel lähtutakse põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest, põhikooli riiklikust õppekavast, põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast ning kooli arengukavast.
- 1.3 Õppekava rakendatakse Nissi Põhikooli 1.–9. klassi õpilaste õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel.
- 1.4 Õppekava koosneb:
 - üldosast;
 - põhikooli riiklikust õppekavast lähtuvatest ainevaldkondade kavadest, mille juurde kuuluvad õppeainete ja kooli valikõppeainete ainekavad;
 - põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast lähtuvatest ning vastavalt koolis rakendatavale õppele koostatud õppeainete ainekavadest või tegevusvaldkondade kavadest.
- 1.5 Õppekava rakendamisega seotud õppeaasta tegevused, tähtajad ja vastutajad määratakse kooli üldtööplaanis.
- 1.6 Õppekava koostamise, uuendamise, kehtestamise ja avalikustamise kord on sätestatud käesoleva õppekava 14. peatükis.

2 Kooli väärtused, eripära ning õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kooli põhiväärtused

- 2.1 Õppe- ja kasvatustegevuses lähtutakse riiklikes õppekavades sätestatud alusväärtustest ning kooli põhiväärtustest. Väärtused väljenduvad koolipere igapäevastes valikutes, omavahelistes suhetes, õppekorralduses ja õpikeskkonna kujundamises.
- 2.2 Kooli põhiväärtused ja nende rakendamise põhimõtted on järgmised:
 - **Mitmekesine põhiharidus.** Kool toetab iga õpilase võimetekohast õppimist ning vaimset, kehalist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Õpilastele luuakse võimalused kujundada teadmisi, oskusi ja hoiakuid, mis toetavad edasisi õpinguid ja elukestvat õppimist.
 - **Kaasaegne õppekeskkond.** Kool kujundab turvalise, õppimist toetava ja eakohase füüsilise, digitaalse ning sotsiaalse õppekeskkonna. Õppemeetodeid ja tehnoloogiat kasutatakse eesmärgipäraselt, lähtudes õpieesmärkidest ja õppijate vajadustest.
 - **Hoolivus ja head suhted.** Koolis koheldakse iga inimest väärikalt, märgatakse abivajajat ning toetatakse üksteist. Erimeelsusi lahendatakse lugupidavalt ja vastutustundlikult. Oluliseks peetakse usalduslikke suhteid ja iga koolipere liikme kuuluvustunnet.
 - **Traditsioonid.** Kool väärtustab Eesti kultuuri, kohalikku pärandit ning kooli väljakujunenud traditsioone. Traditsioonide hoidmine ühendatakse avatusega uuendustele ja muutustele.

- **Avatus ja koostöö.** Kool teeb koostööd õpilaste, töötajate, vanemate, vilistlaste, kogukonna ja teiste partneritega. Õpilasi kaasatakse nende õppimist ja koolielu puudutavatesse tegevustesse ning otsustesse eakohasel viisil.

Kooli eripära

- 2.3 Nissi Põhikooli moto on „Sild sinu tulevikku“.
- 2.4 Nissi Põhikool on kogukonnaga seotud põhikool, mille õppekeskkonda rikastavad kohalik loodus, kultuuripärand ja koostöövõimalused. Kooli ümbritsevat keskkonda kasutatakse võimaluse korral õuesõppeks, liikumiseks, praktiliseks õppimiseks ning erinevate õppeainete lõimimiseks.
- 2.5 Kool ühendab väljakujunenud traditsioonid õppimist toetavate uuendustega. Õppe- ja kasvatustegevuses pööratakse tähelepanu õpimotivatsioonile, tõhusate õpistrateegiate kujundamisele, õpilase järk-järgult suurenevale vastutusele ning tehnoloogia eesmärgipärasele kasutamisele.
- 2.6 Kool seob õppetööd huvitegevuse, projektide, õppekäikude, koolisündmuste ja kogukondliku koostööga. Need tegevused toetavad õppekava eesmärkide saavutamist, õpilaste loovust, ettevõtlikkust, koostööoskust ja kuuluvustunnet.
- 2.7 Kool toetab õpilaste individuaalset arengut, tagades vajadusest lähtuva õpiabi ja tugiteenuste kättesaadavuse ning luues suuremat väljakutset vajavatele õpilastele pingutust ja süvenemist võimaldavaid õpiülesandeid.
- 2.8 Õpilaste osalemist koolielu kujundamisel toetatakse õpilasesinduse, ühiste ettevõtmiste ning õpilaste algatuste kaudu. Õpilaste arvamusi võetakse arvesse, lähtudes nende vanusest ja arengutasemest ning otsuse mõjust õpilastele.

Kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid

- 2.9 Õppe- ja kasvatustegevuse eesmärk on toetada iga õpilase kujunemist teadmishimuliseks, ennastjuhtivaks, koostöövõimeliseks, vastutustundlikuks ja hoolivaks inimeseks, kes saavutab võimetekohased õpitulemused, oskab õpitut kasutada ning on valmis edasisteks õpinguteks ja iseseisvaks toimetulekuks.
- 2.10 Eesmärgi saavutamiseks kool:
 - toetab riiklikes õppekavades kirjeldatud üld-, kooliastme- ja valdkonnapädevuste kujunemist ning õpitulemuste saavutamist;
 - seob õpitava õpilase varasemate teadmiste, igapäevaelu, teiste õppeainete ning kohaliku keskkonnaga, et õppimine oleks mõtestatud;
 - õpetab õpilastele tõhusaid õpistrateegiaid ning annab neile järk-järgult suurema vastutuse eesmärkide seadmise, õppimise kavandamise, sobivate strateegiate valimise, abi küsimise ja oma õppimise analüüsimise eest;
 - toetab õpimotivatsiooni, pakkudes õpilastele eakohaseid valikuid ja osalemisvõimalusi, jõukohast pingutust nõudvaid ülesandeid, arengut toetavat tagasisidet ning usalduslikke suhteid;
 - arvestab õpilaste võimete ja õpivajadustega, võimaldades õigel ajal vajalikku tuge või suuremat väljakutset;
 - arendab õpilaste kriitilist mõtlemist, loovust, koostööoskust, ettevõtlikkust ning oskust kasutada teavet ja tehnoloogiat eesmärgipäraselt, turvaliselt ja vastutustundlikult;
 - toetab õpilaste vaimset, kehalist ja sotsiaalset heaolu ning kujundab turvalise ja õppimist toetava koolikeskkonna;
 - toetab eesti keele ja kultuuri, kohaliku identiteedi, looduskeskkonna ning inimeste ja kultuuride mitmekesisuse väärtustamist;

- valmistab õpilasi ette teadlike haridus- ja karjäärivalikute tegemiseks, edasisteks õpinguteks ning ühiskonnaelus osalemiseks.

3 Õppekorraldus

Õppekorralduse üldised alused

- 3.1 Õpe korraldatakse kooli õppekava, päevakava ja tunniplaani alusel, arvestades õpilaste vanust, õpivajadusi, õppekoormust ning turvalise ja õppimist toetava keskkonna põhimõtteid.
- 3.2 Õppeaasta jaguneb kõigis klassides kaheks poolaastaks, mis on ühtlasi hindamisperioodid. Poolaastate algus- ja lõppkuupäevad ning kehtestatud koolivaheajad märgitakse kooli üldtööplaanis.
- 3.3 Õppetunde võib korraldada üksik- või paaristundidena. Tundide ja vahetundide kestus ning järjestus määratakse kooli päevakavas, arvestades kehtivaid nõudeid, õpilaste vanust, õppekoormust ning vajadust vaheldada keskendumist, liikumist ja puhkust.
- 3.4 Õpe võib toimuda ainetunni, lõimitud õppe, projektõppe, õppepäeva, õppekäigu, õuesõppe, juhendatud iseseisva õppe, digikeskkonnas toimuva õppe või muu eesmärgistatud ja juhendatud õppetegevusena.
- 3.5 Õppetegevus võib toimuda koolis, kooli territooriumil või väljaspool kooli, sealhulgas kohalikus kogukonnas, looduskeskkonnas, kultuuri-, teadus- ja spordiasutustes, ettevõtetes ning digikeskkonnas.
- 3.6 Õppetööd toetavad huvitegevus, koolisündmused, projektid ja koostöö kogukonna ning teiste partneritega. Need tegevused seostatakse võimaluse korral õppekava eesmärkide ja õpitulemustega.
- 3.7 Õppetööd võib õppe eesmärkidest lähtudes korraldada tavapärasest tunniplaanist erineva õppepäevana kogu koolile, kooliastmele, klassile või õpperühmale, sealhulgas projektõppepäeva või juhendatud iseseisva õppe päevana. Õppepäeva eesmärgid ja seos õpitulemustega, ajakava, ülesanded, juhendamise ja toe kättesaadavus, osalemise arvestus ning tagasiside korraldus määratakse enne õppepäeva ja tehakse õpilastele ning vanematele eelnevalt teatavaks. Õppepäeva korraldamisel arvestatakse õpilaste vanust ja toevajadust, õppekoormust, vajalike õppevahendite kättesaadavust ning väljaspool kooli või digikeskkonnas toimuva õppe puhul turvalisuse ja tervisekaitse nõudeid. Põhjendatud vajaduse korral võimaldab kool õpilasel osaleda õppepäeval koolis.

Tunnijaotusplaan ja vaba tunniressursi kasutamine

- 3.8 Õppeainete nädalatundide jaotus klassiti on esitatud tabelis 1. Tunnijaotusplaani koostamisel lähtutakse riiklikus õppekavas sätestatud ainevaldkondade tunnimahust, õppeainete arvestuslikust nädalatundide jaotusest ning õpilase suurimast lubatud nädalakoormusest.

Tabel 1. Nissi Põhikooli õppeainete nädalatundide jaotus klassiti

Õppeaine	1 kl	2 kl	3 kl	4 kl	5 kl	6 kl	7 kl	8 kl	9 kl
Eesti keel	7	7	6	5	4	4	2	2	2,5
Kirjandus					2	2	2	2	2
A-võõrkeel Inglise keel		1	3	4	3	3	3	3	3
B-võõrkeel (vene, soome v hispaania keel)					1	2	3	3	3
Matemaatika	4	5	5	5	5	5	5	4	4,5
Loodusõpetus	2	1	2	2	2	3	2		
Geograafia							1	2	2
Bioloogia							1	2	2
Keemia								2	2
Füüsika								2	2
Ajalugu					2	2	2	2	2
Inimeseõpetus		1	1		1	1	1	1	
Ühiskonnaõpetus						1			2
Muusika	2	2	2	2	1	1	1	1	1
Kunst	2	1	1,5	1	1	1	1	1	1
Tööõpetus	1	2	1,5						
Käsitöö, tehnoloogia õpetus, kodundus				2	2	2	2	2	1
Kehaline kasvatus, sh rahvatants	1 1	2 1	2 1	2 1	3	2	2	2	2
Valikõppeained:									
Sissejuhatus õpioskustesse				1					
Õpioskused					1				
Informaatika						1	1	1	
Enesejuhtimine							1		
Nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32

3.9 Riiklikus õppekavas kooli otsustada jäetud tunde kasutatakse järgmiselt:

- I kooliastmes:
 - 1. klassis: eesti keel 1 tund, matemaatika 1 tund, loodusõpetus 1 tund;
 - 2. klassis: A-võõrkeel 1 tund, matemaatika 2 tundi;
 - 3. klassis: matemaatika 1 tund, loodusõpetus 1 tund.
- II kooliastmes:

- 4. klassis: A-võõrkeel 1 tund, matemaatika 1 tund, tehnoloogiavaldkonna õppeained 1 tund, sissejuhatus õpioskustesse 1 tund;
- 5. klassis: eesti keel 1 tund, matemaatika 1 tund, ajalugu 1 tund, õpioskused 1 tund;
- 6. klassis: eesti keel 1 tund, informaatika 1 tund.
- III kooliastmes:
 - 7. klassis: enesejuhtimine 1 tund, informaatika 1 tund;
 - 8. klassis: informaatika 1 tund;
 - 9. klassis: eesti keel 0,5 tundi, matemaatika 0,5 tundi.

3.10 Tunnijaotusplaanis märgitud murdarv väljendab õppeaine õppeaasta keskmist nädalatundide arvu. Õppetunde võib nädalati või poolaastati jaotada erinevalt, kui õppeaine õppeaasta maht on tagatud ning õpilase suurimat lubatud nädalakoormust ei ületata.

Õppeainete nimetustes ja õppemahtudes tehtud erisused

- 3.11 I kooliastmes õpetatakse kunsti ja tööõpetust lõimitult. Kunsti ja tööõpetuse arvestuslik koondmaht I kooliastmes on 9 nädalatundi. Õppe kavandamisel ja hindamisel lähtutakse mõlema õppeaine õpitulemustest ning tagatakse riiklikus õppekavas sätestatud ainevaldkondade õppemahud.
- 3.12 Õppe kavandamisel ja hindamisel lähtutakse mõlema riikliku õppeaine õpitulemustest. Õpilasele antakse õppeaines „Kunst ja tööõpetus“ üks kokkuvõttev hinne või hinnang, mille kujundamisel arvestatakse nii kunsti kui ka tööõpetuse õpitulemuste saavutamist.
- 3.13 Õppeainete lõimimine võimaldab siduda visuaalse loomise, kavandamise ja praktilise töö terviklikeks õppeülesanneteks ning vastab kooli I kooliastme õppekorraldusele.

Õppe korraldamine õpperühmades ja lõimitult

- 3.14 Muusikaõpet korraldatakse 1.–4. klassis osaliselt paindlikes õpperühmades vastavalt õppetegevuse sisule, näiteks laulmise ja pillimängu õppimiseks. Rühmad ei ole püsivad tasemerühmad ning nende moodustamine ei piira õpilaste võimalusi osaleda erinevates muusikategevustes ega saavutada õppekavas sätestatud õpitulemusi. Rühmade koosseisu muudetakse vajaduse korral.
- 3.15 Alates 4. klassist korraldatakse tehnoloogiavaldkonna õpe kahes sooneutraalselt moodustatud õpperühmas. Ühel poolaastal õpib üks rühm käsitööd ja kodundust ning teine tehnoloogiaõpetust; teisel poolaastal rühmad vahetuvad. Õppe kavandamisel tagatakse, et iga õpilane läbib käsitöö, kodunduse ja tehnoloogiaõpetuse võrdses mahus ning saavutab kõigi kolme õppeaine õpitulemused.
- 3.16 1.–4. klassis toimub nädalas üks kehalise kasvatuse ainetund rahvatantsuna. Rahvatantsus saavutatud õpitulemusi ja saadud tagasisidet arvestatakse kehalise kasvatuse kokkuvõtval hindamisel.

Võõrkeelte valik

- 3.17 A-võõrkeelena õpetatakse inglise keelt alates 2. klassist.
- 3.18 B-võõrkeele õpet alustatakse 5. klassis. Õpilane valib 4. klassi lõpus B-võõrkeeleks soome või hispaania keele.

- 3.19 B-võõrkeele õpperühmad moodustatakse õpilaste valikute, õpetaja olemasolu ja kooli õppekorralduslike võimaluste alusel. Kui õpilase valitud keele õpperühma ei avata, valib õpilane kooli teise pakutava B-võõrkeele.
- 3.20 Vene keele õpet jätkatakse nende klasside õpilastele, kes alustasid selle õppimist varem B-võõrkeelena. Uutele õpilasrühmadele vene keelt B-võõrkeelena ei pakuta.
- 3.21 Kõigi õppeainete õppekeel on eesti keel. Võõrkeeleõppes kasutatakse õpitavat keelt vastavalt õppe eesmärgile ja õpilaste keeleoskusele. Teistes õppeainetes võib õpitulemuste saavutamise toetamiseks kasutada võõrkeelseid õppematerjale ja üksikuid teises keeles toimuvaid õppetegevusi. See ei muuda õppeaine õppekeelt.

Valikained

- 3.22 Kool kasutab osa vabast tunniressursist valikõppeainete õpetamiseks. Tunnijaotusplaanis määratud valikõppeained on vastava klassi õpilastele kohustuslikud.
- 3.23 Kooli valikõppeained on:
- sissejuhatus õpioskustesse 4. klassis;
 - õpioskused 5. klassis;
 - informaatika 6.–8. klassis;
 - enesejuhtimine 7. klassis.
- 3.24 Valikõppeainete eesmärgid, õpitulemused ja õppesisu kirjeldatakse valikõppeainete ainekavades.
- 3.25 Kooli valikõppeained täiendavad kohustuslikku õpet ning toetavad kooli õppe- ja kasvatusesmärkide, üldpädevuste ja läbivate teemade saavutamist. Valikõppeainete eesmärgid, õpitulemused ja õppesisu kirjeldatakse valikõppeainete ainekavades.

4 Üldpädevuste kujundamine, läbivad teemad ja lõiming

Üldpädevuste kujundamine

- 4.1 Õppe- ja kasvatustegevuses kujundatakse riiklikus õppekavas sätestatud üldpädevusi:
- kultuuri- ja väärtuspädevus;
 - sotsiaalne ja kodanikupädevus;
 - enesemääratluspädevus;
 - õpipädevus;
 - suhtluspädevus;
 - matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus;
 - ettevõtlikkuspädevus;
 - digipädevus.
- 4.2 Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete ja valikõppeainete õppimisel ning projektides, loovtöös, õppekäikudel, huvitegevuses, koolisündmustel ja igapäevases koolielus.
- 4.3 Üldpädevuste kujundamisel arvestatakse õpilase vanuse, arengutaseme ja kooliastmega. I kooliastmes kujundatakse põhilisi õpi-, suhtlemis- ja tegutsemisharjumusi valdavalt õpetaja juhendamisel. II kooliastmes suunatakse õpilast sobivaid tegutsemis- ja õpistrateegiaid valima, põhjendama ja rakendama. III

kooliastmes suureneb õpilase iseseisvus ja vastutus ning oskus rakendada kujunenud pädevusi uutes olukordades, teha teadlikke valikuid ja analüüsida oma tegevust.

- 4.4 Kooli õppe- ja kasvatuseesmärkidest lähtudes pööratakse erilist tähelepanu õpilase õpioskuste ja enesejuhtimise, koostöö- ja suhtlemisoskuse, kriitilise mõtlemise, ettevõtlikkuse ning teabe ja tehnoloogia eesmärgipärase, turvalise ja vastutustundliku kasutamise arendamisele.
- 4.5 Üldpädevuste kujundamisel lähtutakse järgmistest põhimõtetest:

- **Kultuuri- ja väärtuspädevuse** kujundamisel toetatakse õpilase oskust mõista ja hinnata üldinimlikke väärtusi, teha eetilisi valikuid ning käituda lugupidavalt. Väärtustatakse eesti keelt ja kultuuri, kohalikku pärandit, kooli traditsioone, loomingut ning kultuurilist mitmekesisust.
- **Sotsiaalse ja kodanikupädevuse** kujundamisel õpetatakse tegema koostööd, arvestama teiste inimeste õiguste ja vajadustega, järgima kokkuleppeid ning lahendama erimeelsusi vastutustundlikult. Õpilastele antakse eakohaseid võimalusi osaleda klassi- ja koolielu kujundamises, õpilasesinduse tegevuses ning kogukondlikes ettevõtmistes.
- **Enesemääratluspädevuse** kujundamisel toetatakse õpilase oskust märgata ja mõtestada oma tugevusi, arenguvajadusi, emotsioone ja käitumist. Õpilast suunatakse tegema teadlikke valikuid, mõistma oma tegevuse tagajärgi, hoidma vaimset ja kehalist heaolu ning vajaduse korral abi küsima ja vastu võtma.
- **Õpipädevuse** kujundamisel õpetatakse tõhusaid õpistrateegiaid ning seostatakse uus teadmine õpilase varasemate teadmiste ja kogemustega. Õpilast suunatakse seadma eesmärgi, kavandama õppimist, valima ülesandele sobivaid strateegiaid, jälgima oma arusaamist, kasutama tagasisidet ja analüüsima oma õppimist. Vastutus õppimise eest antakse õpilasele üle järk-järgult, arvestades tema vanust ja valmisolekut.
- **Suhtluspädevuse** kujundamisel arendatakse oskust ennast selgelt, asjakohaselt ja lugupidavalt väljendada ning teisi tähelepanelikult kuulata. Õpilane õpib kasutama korrektset suulist ja kirjalikku keelt, esitama ja põhjendama oma seisukohti, mõistma eri liiki tekste ning looma eesmärgile ja adressaadile sobivaid tekste. Tähelepanu pööratakse allikate kasutamisele ja autorluse austamisele.
- **Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalase pädevuse** kujundamisel suunatakse õpilast kasutama matemaatilist mõtlemist, vaatlust, mõõtmist, andmeid, mudeleid ja tõendusmaterjali probleemide mõistmisel ja lahendamisel. Õpitut rakendatakse praktilistes ülesannetes ning loodus-, tehnoloogia- ja igapäevaelu nähtuste käsitlemisel.
- **Ettevõtlikkuspädevuse** kujundamisel toetatakse algatusvõimet, loovust, eesmärkide seadmist ning ideede kavandamist ja elluviimist. Projektides, loovtöös ja ühistes ettevõtmistes õpitakse jagama ülesandeid, kasutama aega ja muid ressursse, lahendama probleeme, võtma põhjendatud riske ning vastutama tulemuse eest.
- **Digipädevuse** kujundamisel õpetatakse kasutama digivahendeid eesmärgipäraselt, turvaliselt, kriitiliselt ja loovalt. Õpilane õpib otsima ja hindama teavet, looma digisisu, kaitsma enda ja teiste privaatsust, järgima autoriõigust ning mõistma digitehnoloogia mõju inimesele ja ühiskonnale. Tehisaru kasutatakse õppimise ja mõtlemise toetamiseks viisil, mis säilitab õpilase enda aktiivse mõttetöö, vastutuse ja autorluse.

- 4.6 Üldpädevuste kujundamist kavandavad ja toetavad õpetajad koostöös. Ainevaldkondade panus üldpädevuste kujundamisse kirjeldatakse ainevaldkonnakavades ning seda arvestatakse õpetaja töö kavandamisel.

- 4.7 Üldpädevuste kujundamist kavandavad ja toetavad õpetajad koostöös. Ainevaldkondade panus üldpädevuste kujundamisse kirjeldatakse ainevaldkonnakavades ning seda arvestatakse õpetaja töö kavandamisel.
- 4.8 Õpilase üldpädevuste arengut toetatakse ja jälgitakse aineõppes antava tagasiside, õpilase eneseanalüüsi, õpitulemuste, loov- ja projektitööde ning arenguveestluste kaudu, lähtudes kooliastme lõpuks taotletavatest pädevustest. Kool teeb üldpädevuste kujundamisel koostööd õpilase ja tema vanemaga.

Läbivate teemade käsitlemine

- 4.9 Läbivad teemad toetavad üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist ning aitavad seostada eri õppeainetes õpitavat ühiskonnas oluliste küsimuste ja õpilase igapäevaeluga.
- 4.10 Õppe- ja kasvatustegevuses käsitletakse järgmisi riiklikus õppekavas sätestatud läbivaid teemasid:
- **Elukestev õpe ja karjääri kujundamine.** Õpilast toetatakse oma võimete, huvide ja arenguvajaduste mõistmisel, tõhusate õpistrateegiate kasutamisel ning teadlike haridus- ja karjäärivalikute tegemisel. Õpilastele tutvustatakse erinevaid õpiteid, ameteid ja töömaailma.
 - **Keskkond ja jätkusuutlik areng.** Õpilasi suunatakse mõistma inimese ja looduskeskkonna seoseid ning tegema keskkonda hoidvaid valikuid. Õppes kasutatakse kohaliku looduse ja elukeskkonna võimalusi ning käsitletakse säästvat tarbimist ja vastutustundlikku ressursikasutust.
 - **Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.** Õpilastele luuakse võimalusi algatada ja ellu viia ühiseid tegevusi, osaleda õpilasesinduses ning panustada klassi, kooli ja kogukonna ellu. Õpitakse seadma eesmärgi, kavandama tegevusi, tegema koostööd ja vastutama tulemuse eest.
 - **Kultuuriline identiteet.** Väärtustatakse eesti keelt ja kultuuri, kohalikku pärandit, kooli traditsioone ning kultuurilist mitmekesisust. Õpilasi suunatakse mõistma kultuuri mõju inimese identiteedile ja käitumisele ning suhtuma lugupidavalt erineva kultuuritaustaga inimestesse.
 - **Teabekeskkond ja meediakasutus.** Õpilasi õpetatakse teavet otsima, võrdlema ja kriitiliselt hindama, eristama fakti, arvamust ja mõjutamist ning looma eesmärgipärast ja vastutustundlikku meediasisu. Tähelepanu pööratakse allikate usaldusväärsusele, autorlusele, privaatsusele ja turvalisele käitumisele teabekeskkonnas.
 - **Tehnoloogia ja innovatsioon.** Õpilased õpivad mõistma tehnoloogia toimimist ja mõju ning kasutama tehnoloogiat loovalt, eesmärgipäraselt ja vastutustundlikult. Digivahendeid ja tehisaru kasutatakse probleemide lahendamise, õppimise ja mõtlemise toetamiseks, säilitades õpilase enda aktiivse rolli ja vastutuse.
 - **Tervis ja ohutus.** Toetatakse õpilaste vaimset, kehalist ja sotsiaalset heaolu ning kujundatakse oskust käituda turvaliselt koolis, liicluses, digikeskkonnas ja muudes igapäevaelukordades. Õpilasi õpetatakse riske märkama, ennetama ja vajaduse korral abi otsima.
 - **Väärtused ja kõlblus.** Õpilasi suunatakse märkama väärtuste ja käitumise seoseid, arutlema eetiliste valikute üle ning kohtlema teisi inimesi väärilt ja õiglaselt. Koolielus lähtutakse ühistest kokkulepetest, vastutusest ning oskusest oma valikuid ja nende tagajärgi mõtestada.
- 4.11 Läbivaid teemasid käsitletakse:
- aine- ja valikõppes vastavalt õppeaine eesmärkidele, sisule ning õpilaste vanusele ja vajadustele;

- aineid ühendavates õppeülesannetes, projektides ja loovtöös;
 - koolikeskkonna, igapäevaste kokkulepete ja koolikultuuri kujundamisel;
 - õppekäikudel, koolisündmustel, huvitegevuses ja koostöös kogukonnaga;
 - võimaluse korral piirkondlikes, üleriigilistes ja rahvusvahelistes projektides.
- 4.12 Ainevaldkondade panus läbivate teemade käsitlemisse kirjeldatakse ainevaldkonnakavades. Õppeaasta ühised temaatilised rõhuasetused ja neid toetavad tegevused määratakse kooli üldtööplaanis.
- 4.13 Läbivate teemade ja lõimingu rakendamise oluline vorm III kooliastmes on loovtöö. Kool loob õpilasele võimaluse valida loovtöö täpsem teema oma huvidest, võimetest ja kogemustest lähtudes. Valitud teema peab võimaldama saavutada loovtöö eesmärgid, lähtuma vähemalt ühest läbivast teemast või lõimima ühe või mitme õppeaine teadmisi ja oskusi. Loovtöö valiku ja korraldamise täpsemad põhimõtted on sätestatud peatükis „Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord“.

Lõimingu rakendamine

- 4.14 Lõimingu eesmärk on aidata õpilasel seostada eri õppeainetes ning väljaspool kooli omandatud teadmisi, oskusi ja hoiakuid, rakendada õpitut uutes olukordades ning kujundada terviklikku maailmapilti. Lõimingut rakendatakse eesmärgipäraselt, lähtudes õpitulemustest ja õpilaste vajadustest.
- 4.15 Lõiming võib toimuda:
- ühe õppeaine eri teemade vahel;
 - ühe ainevaldkonna õppeainete vahel;
 - eri ainevaldkondade ja õppeainete vahel;
 - aineõppe ning valikõppeainete, projektide, loovtöö, huvitegevuse ja muude kooli tegevuste vahel;
 - koolis õpitava ning õpilase igapäevaelu, kohaliku keskkonna ja kogukonna vahel.
- 4.16 Lõimingut rakendatakse ühiste mõistete, teemade, õpitulemuste, probleemide, õppeülesannete ja õppemeetodite kaudu. Selleks kasutatakse muu hulgas praktilisi ja uurimuslikke ülesandeid, projektõpet, üldõpet, loovtööd, õppekäike, koolisündmusi ning kohaliku looduse, kultuuripärandi ja kogukonna võimalusi.
- 4.17 Lõimitud õpet võib kavandada üks õpetaja, mitu õpetajat koostöös või kool ülekoolilise tegevusena. Kui lõimitud õpet kavandab mitu õpetajat, lepivad nad kokku lõimingu eesmärgid, käsitletavat õpitulemust, tegevuste ajakava, vastutuse ja tagasiside andmise põhimõtted. Ulatuslikumad aineid ühendavad tegevused ja projektid kavandatakse kooli üldtööplaanis. Kool loob õpetajate koostööks aja ja korralduslikud võimalused.
- 4.18 Lõimitud õppes tehakse õpilasele seosed eri õppeainete ja igapäevaeluga nähtavaks. Õpilast suunatakse varem õpitut meenutama ja rakendama, eri allikatest saadud teadmisi võrdlema, probleeme mitmest vaatenurgast käsitlema ning oma õppimist ja loodud seoseid analüüsima.
- 4.19 Lõimitud õppe korral peab olema selge, milliste õppeainete õpitulemusi taotletakse ja hinnatakse. Tagasiside ja hindamine lähtuvad asjaomaste õppeainete õpitulemustest ning enne õppetegevust õpilastele teatavaks tehtud kriteeriumidest.
- 4.20 Õppeainete lõimimine ei vähenda kohustust tagada iga õppeaine ja ainevaldkonna õpitulemuste saavutamine ning õppekavas ettenähtud õppemaht. Ainevaldkonnasisesed ja -ülesed lõiminguvõimalused kirjeldatakse täpsemalt ainevaldkonnakavades.

Õpilase mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses läbitud õppe arvestamise alused

- 4.21 Kool arvestab õpilase taotluse alusel või piiratud teovõimega õpilase puhul tema seadusliku esindaja taotluse alusel õpilase õppimist mitteformaalõppes või mõnes teises haridusasutuses koolis õpetatava osana, kui see võimaldab õpilasel saavutada kooli õppekavas või individuaalses õppekavas ettenähtud õpitulemusi.
- 4.22 Taotlus esitatakse direktorile või direktori volitatud õppe- ja kasvatusalal töötavale isikule. Kavandatava õppe või tegevuse puhul esitatakse taotlus võimaluse korral enne selle alustamist. Taotluse hilisem esitamine ei välista juba läbitud ja tõendatud õppe või tegevuse arvestamist. Taotluses kirjeldatakse õppe või tegevuse sisu ja mahtu ning selle seost õppeaine ja taotletavate õpitulemustega. Kool nõustab vajaduse korral õpilast ja vanemat taotluse koostamisel ning sobivate tõendusmaterjalide valimisel.
- 4.23 Taotluse hindamisse kaasatakse vajaduse korral asjaomase õppeaine õpetaja või muu pädev töötaja. Otsuses määratakse, milliste õpitulemuste saavutamist, millises ulatuses ja millisel viisil kool õppekava välise õppimise või tegevusena arvestab.
- 4.24 Arvestamise aluseks on õpilase omandatud teadmised, oskused ja hoiakud, mitte üksnes tegevuses osalemine. Õpitulemuste saavutamist võib tõendada tunnistuse, hinnetelehe, õppe- või tegevuskava, tööde näidiste, õpimapi, juhendaja hinnangu, vestluse, praktilise soorituse või muu asjakohase tõendusmaterjaliga. Kui esitatud materjalist ei piisa, võib kool küsida täiendavaid tõendeid või võimaldada õpilasel õpitulemuste saavutamist muul viisil näidata.
- 4.25 Otsus, arvestatud õpitulemused, arvestamise ulatus ja tulemus dokumenteeritakse kooli õppeinfosüsteemis. Tulemus vormistatakse kooli hindamiskorra kohaselt.

5 Õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused

- 5.1 Õppekeskkonda mitmekesistatakse õppekäikude, projektide, koolisündmuste, huvitegevuse ning kogukonna ja teiste partneritega tehtava koostöö kaudu. Tegevused seotakse õppekava eesmärkide ja õpitulemustega ning need toetavad üldpädevuste kujunemist, läbivate teemade käsitlemist ja õppeainete lõimimist.

Õppekäigud ja väljaspool kooli toimuv õpe

- 5.2 Õpet korraldatakse võimaluse korral väljaspool kooli ruume, kasutades kohaliku looduse, kultuuripärandi, kogukonna, ettevõtete ning haridus- ja kultuuriasutuste võimalusi. Õppekäigud võivad hõlmata loodus-, kultuuri-, ajaloo-, karjääri- ja liikumistegevusi ning praktilist õpet.
- 5.3 Õppekäigu või muu väljaspool kooli toimuva õppetegevuse kavandamisel määratakse selle eesmärk ja seos õpitulemustega. Õpilastele selgitatakse tegevuse eesmärgi ning vajaduse korral antakse võimalus õpitut rakendada, mõtestada ja analüüsida. Korraldamisel arvestatakse õpilaste vanuse, individuaalsete vajaduste, turvalisuse ja ligipääsetavusega.

Projektid ja koolisündmused

- 5.4 Koolis korraldatakse aine-, klassi-, kooliastme- ja ülekoolilisi projekte, teemapäevi, projektõppepäevi, õpilasloomingu tegevusi ning teisi õppekava rakendamist

toetavaid sündmusi. Projektõppepäevade nimetused, teemad, sisu ja korraldus lähtuvad õppeaasta eesmärkidest ning võivad ajas muutuda. Võimaluse korral osaletakse piirkondlikes, üleriigilistes ja rahvusvahelistes projektides.

- 5.5 Koolis tähistatakse riiklikke ja rahvakalendri tähtpäevi viisil, mis toetab eesti kultuuri ja ajaloo tundmist ning ühise väärtusruumi kujunemist. Tähelepanu pööratakse kooli pikaajaliste traditsioonide, sealhulgas 1. septembri Völupuu ja jüriööjooksu hoidmisele. Need traditsioonid toetavad kooli ajaloolist järjepidevust, kuuluvustunnet ja koolipere ühistegevust.
- 5.6 Vähemalt kord õppeaastas korraldab kool kooliperet ja kogukonda ühendava sündmuse, mille kavandamisse ja läbiviimisse kaasatakse erinevates rollides õpilasi, töötajaid, peresid, vilistlasi ja teisi kogukonna liikmeid. Sündmus toetab loovust, algatusvõimet, koostööd, põlvkondadevahelist suhtlust ja kuuluvustunnet. Sündmuse nimetus, teema ja vorm võivad ajas muutuda.
- 5.7 Õpilasi kaasatakse tegevuste kavandamisse, korraldamisse ja hindamisse eakohasel viisil. Kaasamine toetab õpilaste algatusvõimet, loovust, koostööoskust, vastutust ning osalemist koolielu kujundamisel.
- 5.8 Klassijuhatajatunde ja kooli ühiseid tegevusi kasutatakse õpilaste kaasamiseks, klassi- ja koolielu puudutavate teemade arutamiseks ning ühiste tegevuste kavandamiseks ja ettevalmistamiseks. Nende täpne korraldus määratakse kooli päevakavas ja üldtööplaanis.

Huvitegevus

- 5.9 Huvitegevus võimaldab õpilasel lähtuda oma huvidest, arendada võimeid, süvendada õppes kujunevaid teadmisi ja oskusi ning rakendada õpitut praktilises tegevuses. Huvitegevus toetab üldpädevuste kujunemist, eneseväljendust, liikumist, loovust, koostööd ja kooliellu panustamist.
- 5.10 Huvitegevuse võimalused kavandatakse igal õppeaastal, arvestades õpilaste huve, kooli eesmärke, olemasolevaid ressursse ja juhendajate võimalusi.

Koostöö kogukonna ja partneritega

- 5.11 Õppekeskkonna mitmekesistamiseks teeb kool koostööd vanemate, vilistlaste, kohalike asutuste, ettevõtete, ühenduste, teiste haridusasutuste ja valdkonna asjatundjatega. Koostöö kaudu kaasatakse õppesse erinevaid kogemusi ja teadmisi ning luuakse õpilastele võimalusi seostada õpitut kohaliku elu, kultuuri, looduse ja töömaailmaga.

Tegevuste kavandamine

- 5.12 Õppeaasta projektid, õppekäigud, koolisündmused ja muud ühistegevused koos nende tähtaegade ja vastutajatega määratakse kooli üldtööplaanis. Õpetaja arvestab neid õppetöö kavandamisel ning seostab tegevused asjaomaste õpitulemuste, üldpädevuste ja läbivate teemadega.

6 Loovtöö temaatika valiku, juhendamise, koostamise ja hindamise kord

Loovtöö eesmärk ja vormid

- 6.1 III kooliastmes teeb õpilane läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö. Loovtöö on juhendatud terviklik õppeprotsess, mille käigus õpilane kavandab ja teostab töö, dokumenteerib selle protsessi ja tulemuse ning analüüsib oma õppimist.
- 6.2 Loovtöö eesmärk on toetada õpilase algatusvõimet, loovust, enesejuhtimist, koostööoskust, probleemilahendusoskust ning oskust kavandada, ellu viia ja mõtestada pikemaajalist tööd. Loovtöö võimaldab õpilasel lähtuda oma huvidest ja võimetest, rakendada õpitut uues olukorras ning kavandada ja ellu viia jõukohase, kuid arengut toetavat pingutust nõudva töö.
- 6.3 Loovtöö võib olla uurimus, projekt, kunstitöö, praktiline või loominguline töö või muu eesmärgistatud terviklik töö. Töö täpsemad nõuded ja kirjaliku osa ülesehitus lähtuvad töö liigist.
- 6.4 Loovtöö võib teha individuaalselt või rühmas. Töövorm valitakse lähtuvalt töö eesmärgist ja iseloomust. Rühmatöö toetab ühise kavandamise, koostöö, tööjaotuse ja jagatud vastutuse kujunemist. Rühmatöö korral peavad olema nähtavad iga õpilase panus ja individuaalne refleksioon.

Temaatika ja teema valimine

- 6.5 Loovtöö temaatika lähtub riikliku õppekava läbivatest teemadest ja õppeainetest, kooli väärtustest ja eesmärkidest ning kohaliku keskkonna ja kogukonna võimalustest. Õpilasel on õigus pakkuda temaatika piires välja oma huvidest lähtuv täpsem teema.
- 6.6 Loovtöö protsessi, võimalusi ja üldisi nõudeid tutvustatakse õpilastele 7. klassi teisel poolel. Õpilane valib üldjuhul 7. klassi lõpuks esialgse teemavaldkonna või tööidee ning juhendaja. Täpne teema, eesmärk, töö ulatus ja kavandatav tulemus sõnastatakse koostöös juhendajaga ning kinnitatakse õppeaasta ajakavas määratud ajal, üldjuhul 8. klassi alguses.
- 6.7 Kui õpilane ei ole leidnud sobivat teemat või juhendajat, korraldab loovtöö koordinaator talle vajaliku nõustamise ja toe. Loovtöö teemad ja juhendajad kinnitab direktor loovtöö koordinaatori ettepanekul.

Loovtöö korraldamine ja vastutus

- 6.8 Loovtöö üldist korraldust juhib direktori määratud loovtöö koordinaator. Koordinaator:
 - tutvustab õpilastele ja juhendajatele loovtöö korraldust;
 - koostab loovtöö läbiviimise aastakava;
 - korraldab teemade ja juhendajate kinnitamise;
 - jälgib protsessi üldist edenemist juhendajatelt saadud teabe põhjal;
 - toetab juhendajaid korralduslikes küsimustes;
 - korraldab tuge vajavate juhtumite lahendamise;
 - korraldab loovtööde esitamise, kaitsmise ja hindamise.

- 6.9 Kool loob juhendajatele võimalused regulaarseks koostööks, loovtööde edenemise ühiseks jälgimiseks, kogemuste jagamiseks ning juhendamisel tekkinud küsimuste lahendamiseks.
- 6.10 Juhendamise põhimõtted, juhendaja ülesanded, infovahetuse korraldus ja juhendaja kasutatavad töövahendid kirjeldatakse loovtöö juhendaja juhendis.

Juhendamine ja töö edenemise jälgimine

- 6.11 Juhendamisel lähtutakse õpilase vanusest, võimetest, arengutasemest ja toevajadusest. Juhendaja aitab õpilasel sõnastada jõukohase, kuid arengut toetavat pingutust nõudva eesmärgi, piiritleda töö ulatuse, kavandada töö etapid ja valida sobivad tööviisid. Juhendaja annab tööprotsessi ja kirjaliku osa kohta sisulist tagasisidet, toetab õpilase iseseisvuse kujunemist ning aitab tal valmistuda kaitsmiseks.
- 6.12 Õpilane vastutab kokkulepitud tegevuste ja vahetulemuste täitmise, juhendajaga kokkulepitud kohtumistel osalemise, tagasiside kasutamise, oma töö dokumenteerimise ning allikate ja teiste autorite loomingu nõuetekohase kasutamise eest.
- 6.13 Loovtöö aastakavas määratakse protsessi ühised etapid ja tähtajad. Juhendaja lepib õpilasega kokku töö liigile sobivad vahetulemused ning jälgib nende saavutamist. Vahetulemused ja nende esitamise viis lähtuvad töö liigist ega pea kõigi loovtööde puhul moodustama ühesuguse ülesehitusega tervikdokumenti.
- 6.14 Kui töö ei edene, kokkulepitud vahetulemused jäävad saavutamata või töö tähtajaks valmimine on ohus, teavitab juhendaja loovtöö koordinaatorit. Koordinaator korraldab vajaliku toe, kaasates vajaduse korral õppejuhi, klassijuhataja, tugispetsialisti, aineõpetaja või õpilase vanema.
- 6.15 Vajaduse korral kohandatakse õpilase võimeid, arengutaset ja toevajadust arvestades töö ulatust, tööprotsessi, ajakava, juhendamist, kirjaliku osa nõudeid, dokumenteerimise viisi, abivahendeid või kaitsmise korraldust. Kohandused peavad säilitama loovtöö põhieesmärgid ning võimaldama õpilasel näidata oma tegelikku panust, arengut ja saavutatud õpitulemusi. Ulatuslikumad kohandused lepatakse kokku õpilase ja tema vanemaga ning vajaduse korral kaasatakse loovtöö koordinaator, tugispetsialist või teised õpilast toetavad töötajad.

Loovtöö dokumenteerimine ja kirjalik osa

- 6.16 Iga loovtööga kaasneb töö liigile sobiv kirjalik osa, milles õpilane põhjendab teema valikut ja eesmärgi, kirjeldab töö kavandamist ja protsessi, tutvustab tulemust, analüüsib enda õppimist ning esitab kasutatud allikad. Rühmatöö puhul kirjeldatakse ka iga rühmaliikme panust. Kirjaliku osa täpsemad nõuded määratakse loovtöö juhendis.
- 6.17 Kirjalikus osas esitatakse vähemalt:
- teema valiku põhjendus ja töö eesmärk;
 - töö kavandamise ja teostamise kirjeldus;
 - tehtud valikute ja kasutatud tööviiside põhjendus;
 - töö tulemus;
 - õpilase refleksioon õpitu, õnnestumiste, raskuste ja edasiste võimaluste kohta;
 - kasutatud allikad ja teiste autorite panus;
 - rühmatöö puhul tööjaotus ja iga liikme panus.

6.18 Tööliigipõhised nõuded, kirjaliku osa võimalikud ülesehitused, vormistusnõuded ja näidised esitatakse loovtöö juhendis. Allikate kasutamist hinnatakse nende asjakohasuse, usaldusväärsuse ja tegeliku kasutamise, mitte üksnes allikate arvu põhjal.

Kaitsmine

6.19 Loovtöö lõpeb kaitsmisega direktori kinnitatud hindamiskomisjoni ees. Õpilane tutvustab töö eesmärki, protsessi ja tulemust, analüüsib oma õppimist ning vastab komisjoni küsimustele. Rühmatöö kaitsmisel osalevad kõik rühmaliikmed.

6.20 Kaitsmise täpne korraldus, töö esitamise viis ja tähtajad määratakse loovtöö juhendis ning õppeaasta ajakavas. Mõjuval põhjusel kaitsmisel osalemata jäänud õpilasele määratakse uus kaitsmise aeg.

6.21 Õpilase vajadusi arvestades võib kaitsmise korraldust kohandada, võimaldades kaitsmist eraldi ajal, väiksema kuulajaskonna ees või ilma publikuta. Kohandatud korralduse puhul esitleb õpilane oma tööd kaitsmiskomisjonile ning hindamisel lähtutakse samadest hindamispõhimõtetest.

Hindamine

6.22 Loovtööd hinnatakse mitmeeristavalt hinnangutega „arvestatud“ ja „mittearvestatud“. Hinnangu annab hindamiskomisjon, võttes arvesse juhendaja hinnangut tööprotsessile.

6.23 Hindamisel arvestatakse:

- eesmärgi selgust ja töö kavandamist;
- õpilase panust, vastutust ja tööprotsessi;
- valminud töö või uurimistulemuse kvaliteeti ja vastavust eesmärgile;
- kirjaliku osa sisukust ja sobivust töö liigiga;
- allikate, tehnoloogia ja teiste autorite loomingu eesmärgipärast ning vastutustundlikku kasutamist;
- refleksiooni sisukust;
- töö esitlemist, tehtud valikute põhjendamist ja küsimustele vastamist;
- rühmatöö puhul iga liikme panust ja koostööd.

6.24 Hindamisel lähtutakse ühistest hindamiskriteeriumidest ning õpilasega kokku lepitud võimetekohasest eesmärgist, töö ulatusest ja kavandatud tulemusest. Arvestatakse õpilase arengutaset, õpivajadusi, tegelikku panust ja arengut loovtöö protsessi jooksul. Töö tulemust hinnatakse selle vastavuse järgi kokkulepitud eesmärgile, mitte võrdluses teiste õpilaste tööde mahu või keerukusega.

6.25 Hinnangu „mittearvestatud“ saanud õpilasele antakse tagasiside ning võimalus tööd täiendada ja uuesti kaitsta. Loovtöö tulemus dokumenteeritakse kooli õppeinfosüsteemis ning loovtöö teema kantakse põhikooli lõputunnistuse hinnatelehele õigusaktides sätestatud korras.

Lihtsustatud õppe erisus

6.26 Lihtsustatud õppe õpilane teeb loovtöö III kooliastmes.

6.27 Kui õppenõukogu otsustab, et õpilane ei ole loovtöö koostamiseks võimeline, asendatakse loovtöö õpilase individuaalses õppekavas muu jõukohase õppeülesandega, mis taotleb üldjoontes samu õpieesmärke.

- 6.28 Loovtööd hinnatakse mitteeristavalt ning selle tegemine ei ole lihtsustatud õppe õpilase põhikooli lõpetamise tingimus.

7 Hindamise korraldus

Hindamise eesmärk ja põhimõtted

- 7.1 Hindamine on õppeprotsessi lahutamatu osa. Hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut ja õppimist, anda õpilasele ja vanemale tagasisidet õpitulemuste saavutamise kohta, suunata õpilast oma õppimist analüüsima ning anda õpetajale teavet õppe kavandamiseks. Kokkuvõtvaid hindeid ja hinnanguid kasutatakse ka õpilase järgmisse klassi üleviimise ja põhikooli lõpetamise otsustamisel.
- 7.2 Õpilase teadmisi ja oskusi hinnatakse, võrreldes neid õppekavas või õpilase individuaalses õppekavas kirjeldatud õpitulemuste ja õppe-eesmärkidega.
- 7.3 Hindamisviisid ja -ülesanded peavad võimaldama õpilasel näidata õpitulemuste saavutamist. Nende valikul arvestatakse õpilase vanust, arengutaset, võimeid ja toevajadust, muutmata õpitulemusi, välja arvatud juhul, kui neid on õigusaktides sätestatud korras kohandatud.
- 7.4 Ainehinne või -hinnang kajastab õpitulemuste saavutamist. Õpilase käitumist ja hoolsust ainehindesse ega -hinnangusse ei arvestata ning hinnet või hinnangut ei kasutata preemia ega karistusena. Õppeprotsessis antakse tagasisidet ka õppimise kavandamise, tööviiside, koostöö ja eneseanalüüsi kohta, kui need on seotud õppe-eesmärkidega.

Hindamisviisid

- 7.5 Koolis kasutatakse kujundavat ja kokkuvõtvat hindamist.
- 7.6 Kujundavat hindamist kasutatakse õppe kestel õppimise toetamiseks. Õpilasele antakse suulist või kirjalikku tagasisidet tema seniste tulemuste, edusammude ja arenguvajaduste kohta ning teda kaasatakse eakohaselt edasise õppimise kavandamisse. Kujundava hindamise osana kasutatakse eakohast enesehindamist ja kaaslase tagasisidet.
- 7.7 1.–3. klassis kasutatakse kõigis õppeainetes kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid. Hinnang annab õpilasele ja vanemale arusaadavat teavet õpitulemuste saavutamise, tugevuste ja arenguvajaduste kohta ning vajaduse korral osutab järgmistele sammudele.
- 7.8 Õppeprotsessi jooksul antava kirjeldava tagasiside tähisena kasutatakse eKoolis märget „K“, millele lisatakse sisuline kommentaar. 4.–9. klassis võib märget „K“ kasutada õppimist toetava kirjeldava tagasiside andmiseks. Märge „K“ ei ole numbriline hinne ega eraldi hindamisaste.
- 7.9 4.–9. klassis kasutatakse õpitulemuste kokkuvõtval hindamisel viiepallisüsteemi, välja arvatud õppeainetes, milles kool kasutab mitteeristavat hindamist.
- 7.10 Viiepallisüsteemis tähendavad hinded järgmist:
- hinne „5“ ehk „väga hea“ - õpitulemused on saavutatud täiel määral ja neid on ületatud;
 - hinne „4“ ehk „hea“ - õpitulemused on üldiselt saavutatud;
 - hinne „3“ ehk „rahuldav“ - õpitulemused võimaldavad õpilasel jätkata õppimist ilma oluliste raskusteta;

- hinne „2“ ehk „puudulik“ - õpitulemuste saavutamisel on toimunud areng, kuid saavutatud tase ei võimalda jätkata õppimist oluliste raskusteta;
 - hinne „1“ ehk „nõrk“ - saavutatud õpitulemused ei võimalda jätkata õppimist oluliste raskusteta ning areng hinnatud õpitulemuste saavutamisel puudub.
- 7.11 Viiepallisüsteemis hinnatava kirjaliku töö puhul kasutatakse järgmisi vahemikke: hinne „5“ 90–100%, hinne „4“ 75–89%, hinne „3“ 50–74%, hinne „2“ 20–49% ja hinne „1“ 0–19% maksimaalsest võimalikust punktisummast. Õpetaja võib kasutada teistsuguseid vahemikke, kui ta on neist õpilasi enne töö tegemist teavitanud.
- 7.12 4.–9. klassis võib õpitulemuste hindamisel kasutada hindamisperioodi hõlmavat punktipõhist arvestust. Sellisel juhul kajastatakse hindamisperioodi jooksul arvestatavate ülesannete eest saavutatud punktisummad ja ülesannete maksimaalsed võimalikud punktisummad ning kokkuvõttev hinne kujuneb arvestusse märgitud punktitudulemuste koondtulemuse alusel. Õpetaja teeb hindamisperioodi alguses õpilastele teatavaks, millised ülesanded arvestusse kuuluvad, punktide arvestamise põhimõtted ja koondtulemuse viiepallisüsteemi teisendamise skaala. Kokkuvõttev hinne esitatakse viiepallisüsteemis.
- 7.13 Mitteeristavat hindamist kasutatakse järgmistes õppeainetes:
- 4. klassis „Sissejuhatus õpioskustesse“;
 - 5. klassis „Õpioskused“;
 - 7. klassis „Enesejuhtimine“.
- 7.14 Mitteeristavalt hinnatavas õppeaines antakse õppeprotsessi jooksul kirjeldavat tagasisidet. Kokkuvõtval hindamisel kasutatakse hinnanguid „arvestatud“ ja „mittearvestatud“. Hinnang „arvestatud“ antakse, kui õpilane on saavutanud õppeaine olulised õpitulemused vähemalt rahuldavale hindele vastaval tasemel. Hinnang „mittearvestatud“ antakse, kui õpitulemused ei ole sellel tasemel saavutatud. Punktiarvestuse kasutamisel vastab rahuldavale tasemele üldjuhul vähemalt 50% maksimaalsest võimalikust tulemusest, kui õpetaja ei ole enne hindamist teatanud teistsugusest arvestuspiirist.
- 7.15 Kui õpilase koolist lahkumisel või muul õigusaktist tuleneval juhul on vaja koolis kasutatav hinnang teisendada viiepallisüsteemi, lähtutakse õpilase saavutatud õpitulemustest ja dokumenteeritud hindamisteabest. Kirjeldav hinnang teisendatakse hindeks viiepallisüsteemi hinnete tähenduste alusel. Hinnang „arvestatud“ teisendatakse vastavalt õpitulemuste saavutamise tasemele hindeks „3“, „4“ või „5“ ning hinnang „mittearvestatud“ hindeks „1“ või „2“.

Kokkuvõttev hindamine

- 7.16 Õppeaastas on kaks hindamisperioodi, mis vastavad poolaastatele.
- 7.17 1.–3. klassis antakse kõigis õppeainetes kokkuvõttev kirjeldav hinnang kummagi poolaasta lõpus. Eraldi aastahinnangut ei anta.
- 7.18 1.–3. klassis kasutatakse kokkuvõtval hindamisel osaoskuste kirjeldavat hindamist. Kokkuvõttev hinnang koosneb ainekava õpitulemustest lähtuvatest osaoskuste kirjeldustest ja iga osaoskuse omandamise taset näitavast hinnangust.
- 7.19 Osaoskuse omandamise taset kirjeldatakse järgmiste hinnangutega:
- omandatud, saad hästi hakkama;
 - omandatud, saad hakkama;
 - omandatud osaliselt, tuled toime;
 - tuled toime abiga;
 - omandamata, ei tule toime;

- õppetegevuses ei osale.
- 7.20 Kui õpilane ei ole õppetegevuses osalenud ning osaoskuse omandamise taseme hindamiseks puudub piisav teave, kasutatakse märget „õppetegevuses ei osale“. See märg ei väljenda osaoskuse omandamise taset.
- 7.21 Õpetaja märgib õppeprotsessi jooksul eKoolis hinnangu osaoskuse omandamise tasemele, kui õpilase soorituste põhjal on selle kohta piisavalt teavet. Poolaasta lõpus vaatab õpetaja hinnangud üle, täiendab neid vajaduse korral individuaalse tagasisidega ning kinnitab kokkuvõtva kirjeldava hinnangu. Kinnitatud osaoskuste kirjeldused ja nende omandamise tasemed kajastuvad õpilase tunnistusel.
- 7.22 Koolis kasutatavad osaoskuste kirjelduste komplektid lepatakse õpetajate koostöös kokku ning vaadatakse üle ainekavade või kooli hindamispõhimõtete muutumisel. Osaoskuste kirjelduste komplekte ei muudeta hindamisperioodi jooksul.
- 7.23 4.–9. klassis pannakse õppeainetes välja poolaastahinded või -hinnangud ning nende alusel aastahinded või -hinnangud.
- 7.24 Kui õppeainet õpetatakse kontsentreeritult ainult ühel poolaastal, pannakse kokkuvõttev hinne või hinnang välja õppeaine õpetamise lõpus. See võetakse aluseks aastahinde või -hinnangu väljapanemisel.
- 7.25 Kokkuvõttev hinne või hinnang väljendab õpilase õpitulemuste saavutamist kokkuvõtva hindamise ajaks. Õpetaja kogub hindamisperioodi jooksul eri viisidel teavet oluliste õpitulemuste saavutamise kohta. Kui õppeaines ei kasutata hindamisperioodi hõlmavat punktipõhist arvestust, ei kujune kokkuvõttev hinne jooksvate hinnete aritmeetilise keskmisena. Õpetaja annab põhjendatud tervikhinnangu, arvestades kogutud hindamisteavet ning eelkõige õpiülesandeid, mis võimaldavad hinnata olulisemate õpitulemuste saavutamist terviklikult.
- 7.26 Punktipõhise arvestuse kasutamisel kujuneb kokkuvõttev hinne hindamisperioodi alguses teatavaks tehtud põhimõtete kohaselt arvestusse kuuluvate ülesannete punktitulemuste koondtulemuse alusel. Punktipõhine koondtulemus ei ole jooksvate hinnete aritmeetiline keskmine. Õpetaja kontrollib enne kokkuvõtva hinde avaldamist arvestusse kaasatud ülesandeid, punktitulemusi ja viiepallisüsteemi teisendamise õigsust ning kinnitab kokkuvõtva hinde.
- 7.27 Kokkuvõtvate hinnete ja hinnangute väljapanemise täpsed tähtajad määratakse kooli üldtööplaanis.

Hindamisest teavitamine

- 7.28 Õpilasele ja vanemale tehakse poolaasta algul eKoolis kättesaadavaks teave õppeaine peamiste õppeteemade, vajalike õppevahendite, hindamise korralduse ning kokkuvõtva hinde või hinnangu kujunemise põhimõtete kohta.
- 7.29 Enne hinnatava õpiülesande täitmist selgitab õpetaja õpilasele, milliseid õpitulemusi hinnatakse ning milliseid hindamisviise ja -kriteeriume kasutatakse. Ulatuslikumast hindelisest tööst teavitatakse õpilast kooli kodukorras sätestatud tähtaja jooksul.
- 7.30 Hinnatud töö tulemus ja õppimist toetav tagasiside antakse õpilasele kooli kodukorras sätestatud tähtaja jooksul. Tagasiside antakse piisavalt vara, et õpilane saaks seda edasises õppimises kasutada ning enne kokkuvõtvat hindamist oma teadmisi ja oskusi arendada.
- 7.31 Hinded, hinnangud ja kirjalik tagasiside tehakse õpilasele ja vanemale kättesaadavaks eKoolis. Hindamisest teavitamise täpsem kord sätestatakse kooli kodukorras.

Järelevastamine ja hinde parandamine

- 7.32 Õpilasele, kelle hindeline õpiülesanne on hinnatud hindegaga „1“ või „2“ või kellel on see jäänud sooritamata või esitamata, antakse vähemalt üks võimalus vastavate õpitulemuste järelevastamiseks. Järelevastamise ülesanne võib algsest ülesandest erineda, kuid peab võimaldama hinnata samu õpitulemusi.
- 7.33 Sooritamata või esitamata hindeline õpiülesanne tähistatakse eKoolis märkega „J“. Punktipõhise arvestuse korral märgitakse sooritamata või esitamata õpiülesande tulemuseks 0 punkti. Märge „J“ ja sooritamata õpiülesande eest märgitud 0 punkti ei väljenda õpilase õpitulemuste saavutamise taset, vaid näitavad, et õpitulemuste saavutamine on veel tõendamata. Õpiülesande sooritamise või esitamise järel asendatakse märge „J“ või sooritamata õpiülesande eest märgitud 0 punkti saavutatud tulemusega.
- 7.34 Sooritamata või esitamata õpiülesanne vastatakse järele või esitatakse üldjuhul kümne õppepäeva jooksul algsest tähtajast. Kui õpiülesanne jäi täitmata õpilase puudumise tõttu, arvestatakse tähtaega õpilase kooli naasmisest. Haiguse või muu mõjuva põhjuse korral lepivad õpilane ja õpetaja kokku uue jõukohase tähtaja.
- 7.35 Kui 4.–9. klassi õpilane ei ole õpiülesannet tähtajaks sooritanud või esitanud ega ole õpetajaga kokku leppinud uut põhjendatud tähtaega, asendatakse viiepallisüsteemis märge „J“ hindegaga „1“. Punktipõhise arvestuse korral jääb sooritamata või esitamata õpiülesande tulemuseks 0 punkti.
- 7.36 Järelevastamiseks lepib õpilane aineõpetajaga kokku töö ja selle sooritamise aja. Kool korraldab regulaarseid järelevastamise võimalusi, mille ajad avaldatakse kooli veebilehel. Aineõpetaja võib järelevastamise korraldada ka ise.
- 7.37 Järelevastamise tulemus asendab eKoolis varasema märke „J“, sooritamata õpiülesande eest märgitud 0 punkti või hinde „1“ või „2“. Olemasolevat kannet muudetakse, mitte ei kustutata ega lisata selle kõrvale uut sama õpitulemust kajastavat hinnet. eKooli muudatuse tähis säilitab teabe, et tulemus on saadud järelevastamisel.
- 7.38 Kool tagab hinde „1“ või „2“ ning tegemata õpiülesande puhul vähemalt ühe järelevastamise võimaluse. Täiendavate järelevastamiste võimaldamise ja tingimused määrab aineõpetaja, lähtudes õpilase õppimisest, toevajadusest ja õpitulemuste saavutamisest.
- 7.39 Positiivse hinde parandamine ei ole õpilase üldine õigus. Õpetaja võib seda võimaldada, kui õpilane soovib tõendada oma teadmiste ja oskuste edasist arengut. Õpetaja teeb poolaasta algul õpilastele teatavaks, kas ja millistel tingimustel saab tema õppeaines positiivset hinnet parandada, sealhulgas parandamise viisi, tähtaja ja katsete arvu. Hinde parandamine peab võimaldama tõendada õpitulemuste paremat saavutamist ega seisne sama ülesande piiramatus kordamises.
- 7.40 1.–3. klassis märget „J“ numbriliseks hindeks ei muudeta. Õpiülesande sooritamise järel asendatakse märge „J“ tähisega „K“ ja lisatakse sisuline kommentaar. Vastava õpitulemuse saavutamine märgitakse ka eKooli kirjeldava hindamise tunnistusel.

Akadeemiline ausus hindamisel

- 7.41 Õpetaja selgitab enne õpiülesande või hinnatava töö tegemist, kas ja milliseid abivahendeid, allikaid, koostöövorme või muud abi võib kasutada. Õpilasele toe meetmena võimaldatud või õpetaja lubatud abivahendi kasutamist ei käsitleta kõrvalise abina.
- 7.42 Kui õpetaja ei ole määranud teisiti, teeb õpilane hinnatava töö iseseisvalt. Lubamatu kõrvaline abi on muu hulgas teise isiku töö või vastuse kasutamine, mahakirjutamine

- ning õpetaja loata materjalide, nutiseadme, interneti, tõlkeprogrammi, tehisarurakenduse või muu abivahendi kasutamine.
- 7.43 Tehisaru kasutamine on käsitatav kõrvalise abina, kui õpetaja ei ole seda ülesande osana selgesõnaliselt lubanud. Tehisaru kasutamise lubamisel selgitab õpetaja selle eesmärgi, ulatust ja kasutamise kajastamise viisi. Õpilane vastutab esitatud töö sisu eest ning eristab oma panuse kasutatud allikatest ja tehisaru abil loodud sisust.
- 7.44 Kool õpetab õpilasi kasutama tehisaru ja teisi digivahendeid õpetaja juhendamisel eesmärgipäraselt, kriitiliselt, turvaliselt ja vastutustundlikult. Õppetöös kasutatakse tehisaru ei tohi asendada õpilase enda mõtlemist ega takistada hinnatavate õpitulemuste usaldusväärset kindlakstegemist.
- 7.45 Kõrvalise abi kasutamise kahtluse korral selgitab õpetaja asjaolud välja ja annab õpilasele võimaluse selgituseks. Tehisaru kasutamise tuvastamise vahendi tulemus üksi ei ole rikkumise kindlakstegemiseks piisav.
- 7.46 Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, hinnatakse 4.–9. klassis töö, vastus või tegevus hindegas „nõrk“. 1.–3. klassis ei arvestata sellist tööd õpitulemuse saavutamist tõendava sooritusena. Õpilasele võimaldatakse töö iseseisev sooritamine järelvastamise üldises korras.
- 7.47 Korduvat või tahtlikku akadeemilise aususe nõuete rikkumist käsitletakse ka õpilase vastutuse ja kokkulepetest kinnipidamise küsimusena ning seda arvestatakse õpilase käitumisele tagasiside andmisel, sealhulgas arenguvestlusel.

Käitumisele ja hoolsusele tagasiside andmine

- 7.48 Käitumisele ja hoolsusele tagasiside andmise eesmärk on toetada õpilase sotsiaalset arengut, enesejuhtimist ning vastutustundlikku suhtumist õppimisse.
- 7.49 Käitumise all mõistetakse õpilase lugupidavat ja turvalist suhtlemist, töörahu hoidmist ning kokkulepete ja kooli kodukorra järgimist. Hoolsus väljendub õppetegevuses osalemises, õppeülesannete ja kokkulepete täitmises, tähtaegadest kinnipidamises ning õppimiseks valmisolekus.
- 7.50 Õpetajad ja teised koolitöötajad annavad õpilase käitumisele ja hoolsusele õppeprotsessi jooksul võimalikult vahetut tagasisidet. Olulised või korduvad tähelepanekud, sõlmitud kokkulepped ja rakendatud tegevused dokumenteeritakse eKoolis faktipõhiselt. Tagasiside andmisel arvestatakse õpilase vanuse, arengutaseme ja toevajadusega.
- 7.51 Kummagi poolaasta lõpus koondab klassijuhataja õpilase käitumise ja hoolsuse kohta kokkuvõtva tagasiside, lähtudes enda ja teiste õpetajate tähelepanekutest ning õppeprotsessi jooksul dokumenteeritud teabest. Kokkuvõttas tagasisides kasutatakse hinnanguid „vastab ootustele“ ja „vajab tähelepanu“. Eraldi aastahinnangut ei anta.
- 7.52 Hinnang „vastab ootustele“ antakse, kui õpilase käitumine ja suhtumine õppimisse on üldjuhul kooskõlas koolis kokkulepitud ootustega. Hinnang „vajab tähelepanu“ antakse, kui õpilase käitumises või suhtumises õppimisse esineb korduv või oluline probleem, mille lahendamiseks on vaja jätkata kokkulepitud tegevuse või toega.
- 7.53 Kokkuvõttvale tagasisidele lisatakse vajaduse korral faktipõhine ja edasiselle arengule suunatud kommentaar, milles kirjeldatakse tähelepanu vajavat käitumist või tööharjumust ning järgmist sammu.
- 7.54 Vähemalt kord õppeaastas toimuval arenguvestlusel antakse õpilasele ja vanemale tagasisidet õpilase käitumise ja hoolsuse kohta.

Täiendav õppetöö, järgmisse klassi üleviimine ja klassikursust kordama jätmine

- 7.55 Õpilase täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu poolaastahinnete või -hinnangute alusel enne teise poolaasta lõppu.
- 7.56 4.–9. klassis jäetakse õpilane täiendavale õppetööle õppeainetes, milles poolaastahinnete või -hinnangute põhjal tuleks välja panna aastahinne „puudulik“, „nõrk“ või „mittearvestatud“. 1.–3. klassis hindab õpetaja õpilase õpitulemuste saavutamist tervikuna ja teeb vajaduse korral õppenõukogule ettepaneku õpilase täiendavale õppetööle jätmiseks. Üksiku osaoskuse hinnang „omandamata, ei tule toime“ ei too automaatselt kaasa täiendavale õppetööle jätmist.
- 7.57 Aineõpetaja koostab täiendava õppetöö kava, milles määratakse õpitulemused, mille saavutamiseks õpilane peab veel tegelema, vajalikud õppeülesanded, õpetajaga kohtumise ajad ning tulemuste hindamise viis. Kava lisatakse eKooli ning selle sisust ja täiendava õppetöö aegadest teavitatakse õpilast ja vanemat.
- 7.58 Täiendava õppetöö maht ja kestus sõltuvad saavutamata õpitulemustest ning õpilase individuaalsest vajadusest. Täiendava õppetöö käigus täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel õppeülesandeid, mis võimaldavad tal saavutada nõutud õpitulemused ja nende saavutamist tõendada.
- 7.59 Pärast täiendava õppetöö lõppu hindab õpetaja selle tulemusi ja dokumenteerib need eKoolis.
- 7.60 4.–9. klassis pannakse aastahinne või -hinnang välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi. 1.–3. klassis muudetakse või täiendatakse vajaduse korral teise poolaasta kokkuvõtvat kirjeldavat hinnangut.
- 7.61 Õpilase järgmisse klassi üleviimise otsustab õppenõukogu. Õpilase puhul, keda ei jäeta täiendavale õppetööle, teeb õppenõukogu otsuse enne viimase hindamisperioodi ametlikku lõppu pärast kokkuvõtvate hinnete või hinnangute väljapanemist.
- 7.62 Õpilane, kes jäeti täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmisse klassi üle hiljemalt 30. augustiks.
- 7.63 Järgmisse klassi üleviimise tähtaegu ei kohaldata õpilasele, kelle individuaalses õppekavas on ette nähtud teistsugune järgmisse klassi üleviimise aeg.
- 7.64 Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib õpilase erandjuhul jätta klassikursust kordama, kui:
- õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“, „nõrk“ või „mittearvestatud“ või samaväärne sõnaline hinnang;
 - täiendav õppetöö ei ole andnud tulemusi;
 - õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugimeetmeid.
- 7.65 Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib klassikursust kordama jätta ka õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik“, „nõrk“ või „mittearvestatud“ või samaväärne sõnaline hinnang.
- 7.66 Klassikursuse kordamine ei ole mitterahuldavate hinnete automaatne tagajärg. Õppenõukogu kaalub enne otsuse langetamist õpilase õpitulemusi, rakendatud tuge, täiendava õppetöö tulemusi ja teisi õpilase arengut mõjutavaid asjaolusid.
- 7.67 Enne klassikursuse kordama jätmise otsust kaasab õppenõukogu otsuse tegemisse õpilase ja piiratud teovõimega õpilase puhul tema seadusliku esindaja ning kuulab ära nende arvamuse. Õppenõukogu otsuses esitatakse kaalutlused, mille põhjal peetakse klassikursust kordama jätmist õpilase õpitulemuste saavutamiseks otstarbekaks.

- 7.68 9. klassi õpilase klassikursust kordama jätmise erisused seoses põhikooli lõpetamise tingimuste ja lõpetamiseks esitatava kirjaliku avaldusega on sätestatud alapeatükis „Põhikooli lõpetamine“.

Põhikooli lõpetamine

- 7.69 Põhikooli lõpetanuks ning õppekava kõik õpitulemused omandanuks peetakse õpilast, kelle õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“ või „arvestatud“, kes on III kooliastmes teinud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt 50% maksimaalsest tulemusest eesti keele eksami, matemaatikaeksami ja ühe eksami omal valikul.
- 7.70 Põhikooli lõpetanuks võib õppekava kõiki õpitulemusi omandamata õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kaks lõpueksamit sooritatud tulemusele alla 50% maksimaalsest tulemusest.
- 7.71 Põhikooli lõpetanuks võib õppekava kõiki õpitulemusi omandamata õpilase või piiratud teovõimega õpilase seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on:
- kuni kahes õppeaines „nõrk“ või „puudulik“ viimane aastahinne;
 - ühes õppeaines „nõrk“ või „puudulik“ aastahinne ning ühe lõpueksami tulemus alla 50% maksimaalsest tulemusest, kui aastahinne ja lõpueksami tulemus ei ole samas õppeaines;
 - kolm lõpueksamit sooritatud tulemusele alla 50% maksimaalsest tulemusest.
- 7.72 Kui punktis 7.71 nimetatud juhul kirjalikku avaldust ei esitata, jäetakse 9. klassi õpilane õppenõukogu otsusega klassikursust kordama. Õppenõukogu kaasab otsuse tegemisse õpilase või piiratud teovõimega õpilase seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.
- 7.73 Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel on kooli õppekavaga või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli õppekavas või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus.
- 7.74 Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel õigusaktides sätestatud korras.
- 7.75 Muud põhikooli lõpetamise ja lõpueksamite erisused, sealhulgas eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritamine, rakenduvad õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras.

Hinnete ja hinnangu vaidlustamine

- 7.76 Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hinnet või sõnalist hinnangut vaidlustada kümne päeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist.
- 7.77 Õpilane või tema seaduslik esindaja võib enne ametliku taotluse esitamist paluda hinde või hinnangu andnud õpetajalt hindamise aluseid ja tulemust selgitada. Õpetajaga küsimuse arutamine ei ole vaidlustamise kohustuslik eeltingimus ega pikenda eelmises punktis sätestatud tähtaega.
- 7.78 Hinde või hinnangu vaidlustamiseks esitatakse kooli direktorile kirjalik põhjendatud taotlus. Direktor kontrollib hindamise vastavust õpilastele teatavaks tehtud hindamiskriteeriumidele, kooli õppekavale ja hindamise korrale ning küsib vajaduse korral asjaosalistelt selgitusi.

- 7.79 Direktor teeb taotluse kohta otsuse ja teavitab taotluse esitajat sellest kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.
- 7.80 Direktori otsust saab vaidlustada haldusmenetluse seaduses ja halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.
- 7.81 Põhikooli lõpueksami tulemuse vaidlustamine toimub lõpueksamite korraldamist reguleerivas õigusaktis sätestatud korras.

8 Õpilase individuaalse arengu toetamine ning hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse ja tugiteenuste rakendamise põhimõtted

Toe korraldamise põhimõtted

- 8.1 Kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Õpilasele tagatakse tema võimetest ja vajadustest lähtuv õpe ning vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide ja teiste asjaomaste isikute koostöös.
- 8.2 Käesolevas peatükis kasutatakse üldmõistet „toe vajadusega õpilane“ õpilase kohta, kes vajab õppes ajutist või püsivat tuge. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse tähenduses on haridusliku erivajadusega õpilane õpilane, kellele rakendatakse koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge.
- 8.3 Tuge rakendatakse võimalikult vara ning lähtudes õpilase tegelikust vajadusest, tugevustest ja arengueesmärkidest. Toe sisu, maht ja kestus võivad õpilase arengu põhjal muutuda.
- 8.4 Käesolevas peatükis hõlmab mõiste „vanem“ ka õpilase muud seaduslikku esindajat. Õpilane ja vanem kaasatakse õpilast puudutavate vajaduste, eesmärkide ja lahenduste arutamisse. Vanemat teavitatakse toe vajaduse ilmnemisest, rakendatavast toest ja selle tulemuslikkusest.

Toe vajaduse märkamine ja väljaselgitamine

- 8.5 Õpetaja jälgib õpilase arengut ja toimetulekut ning kohandab vajaduse korral õpet, õppematerjale, töökorraldust, õppekeskkonda ja tagasiside andmist. Esmaseid kohandusi võib rakendada kohe, ootamata eraldi otsust või hindamist.
- 8.6 Toe vajadusele võivad osutada raskused õpitulemuste saavutamisel, õppimises osalemisel, suhtlemisel, käitumisel või emotsionaalsel toimetulekul, samuti tervises seisund, ebapiisav õppekeele oskus või tavapärasest suurem võimekus.
- 8.7 Kui toevajadus püsib või ületab õpetaja võimalusi, teavitab õpetaja klassijuhatajat ja haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerijat, edaspidi HEVKOt. HEVKO korraldab vajaliku koostöö ning toevajaduse täpsema väljaselgitamise.
- 8.8 Toe vajaduse ilmnemisel teavitatakse vanemat ja kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Hindamisel arvestatakse õpetajate ja tugispetsialistide tähelepanekuid, õpitulemusi, õpilase toimetulekut erinevates olukordades ning õpilase ja vanema antud teavet. Vajaduse korral tehakse koostööd kooliväliste spetsialistidega või soovitatakse lisauuringuid.
- 8.9 Õpilase andekuse ilmnemisel tagab kool talle individuaalse õppekava rakendamise ning vajaduse korral täiendava juhendamise aineõpetajate või teiste spetsialistide poolt, sealhulgas haridusprogrammide või teiste haridusasutuste kaudu.

Üldise, tõhustatud ja eritoe rakendamine

- 8.10 Õpilasele rakendatakse esmalt kooli võimaluste piires üldist tuge. Üldine tugi võib hõlmata õpetaja individuaalset lisajuhendamist, õppe kohendamist, tugispetsialisti teenust ning õpiabitunde individuaalselt või rühmas.
- 8.11 Vajaduse korral tagatakse õpilasele koolis tasuta vajalik tugispetsialisti teenus, sealhulgas eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi või sotsiaalpedagoogi teenus. Tugispetsialistide teenuste rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning nende rakendamist korraldab direktor.
- 8.12 Kui üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, võib õpilasele rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Tõhustatud või erituge rakendatakse soovitusel kohaselt ja vanema kirjalikul nõusolekul.
- 8.13 Kool korraldab tõhustatud või eritoe rakendamise koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel, õpilase tegeliku toevajaduse ja kooli võimaluste põhjal. Vajaduse korral tehakse koostööd kooli pidaja ning haridus-, sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna spetsialistidega.
- 8.14 Õpilase õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul. Õpe rühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadusest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud. Õppe korraldamisel lähtutakse HEVKO, koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitustest.

Rollid ja vastutus toe korraldamisel

- 8.15 Õpilase toevajaduse väljaselgitamist ja toe rakendamist koordineerib HEVKO koostöös õpetajate, tugispetsialistide, õpilase ja vanemaga. Hindamise tulemused, rakendatud tugi ja hinnang selle tulemuslikkusele dokumenteeritakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.
- 8.16 HEVKO korraldab koolisest meeskonnatööd ja koolivälises võrgustikutöös osalemist, toetab õpetajaid toevajaduse väljaselgitamisel, koordineerib juhtumipõhist koostööd ning teeb direktorile ja õpetajatele ettepanekuid õppekorralduse ja toe muutmiseks.
- 8.17 Õpetaja jälgib õpilase arengut ja toimetulekut, kohandab õpet, rakendab kokkulepitut tuge ning dokumenteerib oma pädevuse piires õpilase arengut ja rakendatud tegevuste mõju.
- 8.18 Klassijuhataja toetab teabe liikumist õpilase, vanema, õpetajate ja tugispetsialistide vahel ning osaleb kokkulepete täitmise ja õpilase arengu jälgimises.
- 8.19 Tugispetsialist hindab õpilase arengut ja toimetulekut oma pädevuse piires, osutab vajalikku teenust, nõustab õpilast, vanemat ja koolitöötajaid ning hindab rakendatud tegevuste mõju.
- 8.20 Õpilane ja vanem osalevad eesmärkide ja lahenduste kavandamises ning annavad koolile õpilase toetamiseks vajalikku teavet. Õpilase arvamust arvestatakse tema vanust ja arengutaset silmas pidades.

Individuaalne õppekava ja dokumenteerimine

- 8.21 Õpilasele koostatakse individuaalne õppekava õigusaktides sätestatud juhtudel, sealhulgas siis, kui õpilase õppekava või õppekorraldus erineb oluliselt klassile kavandatust, muudetakse klassi läbimise või õppeaega või koolivälise nõustamismeeskond on soovitanud riiklike õpitulemuste vähendamist või asendamist või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamist.

- 8.22 Individuaalse õppekava koostamisel kaasatakse õpilane ja vanem ning vajaduse kohaselt õpetajad, HEVKO ja tugispetsialistid. Õpetajad kirjeldavad individuaalses õppekavas oma õppeaine eesmärgid, õppekorralduse erisused, rakendatava toe ja õpitulemuste hindamise põhimõtted.
- 8.23 Toe vajaduse väljaselgitamise tulemused, õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ja koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkusele kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile.
- 8.24 Hindamises ja toe rakendamises osalenud töötajad teevad individuaalse arengu jälgimise kaardile oma pädevuse piires vajalikud sissekanded. Kaardi täitmise, ajakohasuse ja terviklikkuse eest vastutab direktori määratud isik.
- 8.25 Õpilase toevajadusega seotud teabe dokumenteerimisel, kasutamisel ja edastamisel järgitakse konfidentsiaalsuse ning isikuandmete kaitse nõudeid. Teabele pääsevad ligi töötajad, kellel on seda vaja oma tööülesannete täitmiseks.

Toe tulemuslikkuse hindamine ja muutmine

- 8.26 Rakendatud toe mõju õpilase arengule ja toimetulekule jälgitakse jooksvalt. Hindamisel lähtutakse seatud eesmärkidest, õpilase õpitulemustest, õppimises osalemisest, toimetulekust ning õpilase, vanema, õpetajate ja tugispetsialistide tagasisidest.
- 8.27 HEVKO hindab koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega toe tulemuslikkust vähemalt üks kord õppeaastas ning koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaja lõppemisel.
- 8.28 Hindamise tulemusena otsustatakse toe jätkamine, muutmine või lõpetamine. Kui rakendatud tugi ei ole piisav või õpilase vajadused on muutunud, korraldatakse täiendav hindamine, kohandatakse tuge või soovitatakse pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna poole.

9 Lihtsustatud õppe õppekorralduse üldalused

Lihtsustatud õppe rakendamine

- 9.1 Lihtsustatud õpet rakendatakse õpilasele koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema kirjalikul nõusolekul põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas sätestatud juhtudel.
- 9.2 Lihtsustatud õppe korraldamisel lähtutakse kooli õppekava üldosast, põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast, õpilase individuaalsetest vajadustest ning talle antud soovitustest. Käesolevas peatükis kirjeldatakse lihtsustatud õppe erisusi. Kõigile õpilastele ühiseid põhimõtteid siin ei korrata.
- 9.3 Lihtsustatud õppe eesmärk on toetada õpilase arengut, võimalikult iseseisvat toimetulekut, suhtlemis- ja koostööoskusi, õpioskusi, enesejuhtimist ning valmisolekut jätkata õppimist täiendus- või kutseõppes.

Õppe korraldamise põhimõtted

- 9.4 Lihtsustatud õppes lähtutakse õpilase arengutasemest, tugevustest, toevajadusest ja potentsiaalsest arenguvallast. Õpe on jõukohane, praktilise suunitlusega ning seotud igapäevaelus vajalike teadmiste ja oskustega.

Tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7
Kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2
Valikaine (vt kooli valikaine)			2	2	2	2	2	2	2
KOORMUS	20	23	25	25	28	30	30	32	32

9.15 A-võõrkeelena õpetatakse inglise keelt alates 5. klassist.

9.16 Loodusõpetust õpetatakse lõimitud õppeainena, mis hõlmab loodusõpetuse, geograafia, füüsika ja keemia aluseid.

9.17 Tööõpetus hõlmab 1.–4. klassis tööõpetust ja 5.–9. klassis käsitööd ja kodundust ning tehnoloogiaõpetust.

9.18 Õpilase tunniarvust plaanis tehtavad individuaalsed erisused vormistatakse individuaalses õppekavas õigusaktides sätestatud alustel. Erisuste tegemisel tagatakse õpilasele jõukohane õpe ja talle määratud õpitulemuste saavutamiseks vajalik tugi.

Loovtöö

9.19 Lihtsustatud õppe õpilane teeb III kooliastmes loovtöö. Loovtöö teema, tööviis, maht, juhendamine ja esitlemine kohandatakse õpilase võimete, huvide, suhtlemisoskuse ja toevajaduse järgi.

9.20 Lihtsustatud õppe loovtöö võib olla praktiline töö, ese, õppematerjal, üritus, teenus, projekt või muu õpilasele jõukohane terviklik tegevus. Töö kirjaliku osa maht ja vorm määratakse õpilase vajadustest lähtudes.

9.21 Lihtsustatud õppe õpilase loovtööd hinnatakse mitmeeristavalt. Loovtöö tegemine ei ole põhikooli lõpetamise tingimus.

9.22 Kui õppenõukogu otsustab põhjendatult, et õpilane ei ole oma erivajadusest tulenevalt loovtöö koostamiseks võimeline, asendatakse loovtöö individuaalses õppekavas mõne muu jõukohase õppeülesandega, mis taotleb üldjoontes samu õpieesmärke.

Hindamine ja klassi lõpetamine

9.23 Lihtsustatud õppe õpilase hindamisel ja järgmisse klassi üleviimisel lähtutakse kooli hindamise korraldusest, arvestades põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava ja õpilase individuaalse õppekava erisusi.

9.24 Hindamine annab õpilasele ja vanemale arusaadavat teavet õpitulemuste saavutamise, arengu ja edasiste õpieesmärkide kohta. Hindamisviisid, ülesanded, töökorraldus, abivahendid ja sooritamiseks antav aeg kohandatakse õpilase vajaduse järgi.

9.25 Kui õpilane on õppeprotsessis kasutanud kokkulepituid abivahendeid või muid õppekorralduse kohandusi, võimaldatakse nende kasutamist ka hindamisel, kui hinnatava õpitulemuse olemus ei eelda teistsugust korraldust.

Põhikooli lõpetamine

9.26 Lihtsustatud õppe õpilase põhikooli lõpetamisel lähtutakse põhikooli lihtsustatud riiklikus õppekavas ning lõpueksamite korraldamise määruses sätestatud tingimustest.

9.27 Lihtsustatud õppe õpilane sooritab põhikooli lõpetamiseks järgmised koolieksamid:

- eesti keele eksam;
- matemaatikaeksam;
- kooli määratud kohustusliku õppeaine eksam.

- 9.28 Kooli valitud eksami õppeaine ja vormi määrab direktor ning teeb need õpilasele ja tema vanemale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.
- 9.29 Koolieksam võib olla kirjalik, suuline, kirjalik ja suuline või praktiline. Eksami vormi, ülesannete, abivahendite ja korralduse määramisel arvestatakse õpilase õppekava ning õppeprotsessis rakendatud kohandusi.

Karjääriteenused ja õpingute jätkamine

- 9.30 Lihtsustatud õppe õpilasele tagatakse tema võimetest, huvidest ja toevajadusest lähtuv karjääriõpe, karjääriinfo ja nõustamine. Õpilast toetatakse oma tugevuste ja huvide märkamisel, õppimis- ja töövõimaluste tundmaõppimisel ning jõukohaste tulevikuvalikute tegemisel.
- 9.31 Karjäärivalikute kavandamisse kaasatakse õpilane ja vanem ning vajaduse kohaselt klassijuhataja, aineõpetajad, HEVKO, tugispetsialistid ja koolivälised koostööpartnerid.
- 9.32 Mitteformaalõppes või teises haridusasutuses omandatud õpitulemusi arvestatakse kooli õppekavas sätestatud üldise korra alusel, kui need toetavad kooli või õpilase individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutamist.

Ainekavad

- 9.33 Lihtsustatud õppe õppeainete ainekavad on kooli õppekava osa.
- 9.34 Ainekavades kirjeldatakse õppeaineti lihtsustatud õppe üldpädevuste arengu toetamist, läbivate teemade käsitlemise ja õppeainete lõimingu rakendamise viise, õppetegevust arenguperioodide kaupa, õpitulemusi kooliastmeti ja klassiti ning õppesisu klassiti.

10 Liikluskasvatuse korraldus

Üldpõhimõtted

- 10.1 Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada õpilastes ohutu ja kaasliiklejaid arvestava liiklemise harjumused ning teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate ohutust jalakäija, sõitja ja sõiduki juhina.
- 10.2 Liikluskasvatust korraldatakse läbiva teema „Tervis ja ohutus“ osana, arvestades õpilase vanust, tema rolli liikluses ning kooli ja õpilaste koduümbruse liikluskeskkonda.
- 10.3 Liikluskasvatuse teemasid käsitletakse lõimitult ainetundides, klassijuhatajatundides, praktilistes tegevustes ja õppekäikudel.
- 10.4 Liikluskasvatuse korraldust kohaldatakse nii põhikooli riikliku õppekava kui ka lihtsustatud õppe alusel õppivatele õpilastele. Õppetegevused ja oodatavad tulemused kohandatakse õpilase arengutaseme ning toe vajaduse järgi.

Liikluskasvatuse teemad kooliastmeti

- 10.5 I kooliastmes käsitletakse jalakäija ja jalgratturi ohutut liiklemist, turvavarustuse kasutamist, koolitee ohukohti ning liikluses toimetulekut. Liikluskasvatus lõimitakse klassiõpetajate kavandatud õppetöösse ja klassijuhatajatöösse.
- 10.6 II kooliastmes käsitletakse liiklusolukordi eri liiklejate vaatenurgast, jalgratturile kehtivaid liiklusreegleid, turvavarustuse kasutamist ning ohtude märkamist ja ennetamist.
- 10.7 III kooliastmes käsitletakse vastutustundlikku liikluskäitumist, erinevate liiklejate õigusi ja kohustusi, liiklusriskide hindamist ning ohutute valikute tegemist. Teemasid käsitletakse lõimitult õppeainetes ja klassijuhatajatöös.
- 10.8 Liiklusohutust toetavaid praktilisi tegevusi korraldatakse vajaduse ja võimaluse järgi, sealhulgas koostöös kooliväliste partneritega.

Jalgratturikoolitus

- 10.9 4. klassis korraldatakse jalgratturikoolitust õppekavavälise ringitunnina.
- 10.10 Jalgratturikoolitus hõlmab jalakäija, sõitja ja jalgratturi liiklusreegleid, liiklusmärke ja -olukordi, turvavarustuse kasutamist, jalgratta tehnilise korrasoleku kontrollimist ning praktilist sõiduõpet.
- 10.11 Jalgratturikoolituse läbimine annab õpilasele võimaluse sooritada jalgratturi juhiloa saamiseks vajalik teooria- ja sõidueksam. Koolituse ja eksamite korraldamisel ning dokumenteerimisel lähtutakse õigusaktides sätestatud nõuetest.

Liikluskasvatuse kavandamine

- 10.12 Õpetaja kavandab liikluskasvatuse teemade käsitlemise õppetegevuse osana vastavalt õpetatava aine sisule ja õpilaste vajadustele.
- 10.13 Väljaspool õppetunde toimuvad liikluskasvatust toetavad koolitused, õppekäigud, teemapäevad ja muud tegevused kajastatakse kooli üldtööplaanis.
- 10.14 Liikluskasvatuse kavandamisel pööratakse tähelepanu kooli ja selle ümbruse tegelikele liiklusriskidele ning õpilaste kasutatavatele liikumisviisidele.

11 Karjääriteenuste korraldamine, sealhulgas hariduslike erivajadustega õpilastele, ning karjääriteenuste seire

Karjääriteenuste eesmärk ja sisu

- 11.1 Karjääriteenuste eesmärk on toetada õpilase enesetundmist, karjääriskujundamise oskuste arengut ning teadlike õpi- ja tööalaste valikute tegemist.
- 11.2 Karjääriteenused hõlmavad karjääriõpet, karjääriinfo vahendamist ning karjäärinõustamise kättesaadavuse tagamist.
- 11.3 Karjääriõpet korraldatakse läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri kujundamine“ käsitlemise kaudu ainetundides, klassijuhatajatundides, projektides, õppekäikudel ja teistes õppe- ning kasvatustegevustes.
- 11.4 Karjääriõppes käsitletakse eakohaselt:
 - enesetundmist, sealhulgas huve, võimeid, väärtusi ja arenguvajadusi;
 - õppimisvõimalusi ja haridustee kujundamist;
 - töömaailma, ameteid ja tööturu muutusi;

- valikute tegemist, eesmärkide seadmist ja otsustamisega kaasnevat vastutust.

Karjääriõpe kooliastmeti

- 11.5 I kooliastmes toetatakse positiivse suhtumise kujunemist õppimisse ja töösse. Õpilane õpib märkama oma huve ja tugevusi ning tutvub lähiümbruse ametite ja töövaldkondadega.
- 11.6 II kooliastmes toetatakse õpilase enesetundmist, õpioskusi ja koostööoskusi. Õpilane tutvub erinevate ametite, töövaldkondade ja õppimisvõimalustega ning seostab neid oma huvide ja võimetega.
- 11.7 III kooliastmes keskendutakse õpilase huvide, võimete, väärtuste ja võimaluste analüüsimisele, haridustee jätkamise võimalustele, töömaailma tundmisele ning põhjendatud õpi- ja karjäärivalikute tegemisele.
- 11.8 III kooliastme õpilasele antakse teavet gümnaasiumide, kutseõppeasutuste ja teiste õppimisvõimaluste, vastuvõtutingimuste ning vajalike kandideerimistoimingute kohta.

Karjääriteenuste korraldus

- 11.9 Karjääriõpet ja karjääriinfo vahendamist korraldavad klassijuhatajad ja aineõpetajad koostöös direktori määratud karjääriõppe koordineerijaga.
- 11.10 Vajaduse korral kaasatakse karjääriteenuste osutamisse tugispetsialiste, õpilase vanemaid ning kooliväliseid karjääriteenuste osutajaid ja teisi koostööpartnereid.
- 11.11 Konkreetsete karjääriõppe tegevuste, sealhulgas õppekäikude, külaliste, infopäevade, nõustamiste ja õppimisvõimalusi tutvustavate ürituste korraldus kavandatakse kooli üldtööplaanis.
- 11.12 Vajaduse korral toetatakse õpilast individuaalselt tema huvide ja võimaluste analüüsimisel, haridustee valimisel ning õpi- ja karjäärivalikute tegemisel. Toe korraldab kool koolisiselt või koostöös karjääriteenuseid osutava partneriga.

Hariduslike erivajadustega õpilaste toetamine

- 11.13 Karjääriteenuste korraldamisel arvestatakse õpilase individuaalseid vajadusi, võimeid, suhtlemis- ja teabe töötlemise oskusi ning toe vajadust.
- 11.14 Vajaduse korral:
- kohandatakse karjääriinfo mahtu, sõnastust ja esitamise viisi;
 - antakse õpilasele valikute kaalumiseks rohkem aega ja individuaalset juhendamist;
 - kaasatakse õpilase vanem, tugispetsialistid ja teised õpilast toetavad isikud;
 - tehakse koostööd edasiõppimist, kutsevalikut või tööturule liikumist toetavate asutustega.
- 11.15 Lihtsustatud õppe õpilase karjääri kujundamisel pööratakse erilist tähelepanu praktilistele oskustele, võimetekohastele edasiõppimisvõimalustele, kutseõppeks valmistumisele ja võimalikult iseseisvale toimetulekule.

Karjääriteenuste seire

- 11.16 Kool hindab vähemalt üks kord õppeaastas:
- karjääriteenuste kättesaadavust eri kooliastmete õpilastele;
 - III kooliastme õpilaste teavitamist ja nõustamist;

- hariduslike erivajadustega õpilastele vajaliku toe kättesaadavust;
- kavandatud tegevuste elluviimist;
- õpilaste tagasisidet ja täiendava toe vajadust.

11.17 Seire tulemusi kasutatakse järgmise õppeaasta tegevuste kavandamisel ja karjääriteenuste korralduse parandamisel ning järgmise õppeaasta üldtööplaani koostamisel.

12 Õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise korraldus

Üldpõhimõtted

- 12.1 Kool tagab õpilasele ja vanemale õigeaegse ning arusaadava teabe õppe- ja kasvatustöö korralduse, õppimisvõimaluste, koolikorralduse ning õpilase õiguste ja kohustuste kohta.
- 12.2 Õpilast ja vanemat juhendavad ning nõustavad oma ülesannete piires aineõpetaja, klassijuhataja, kooli tugispetsialist ja kooli juhtkonna liige. Vajaduse korral suunatakse õpilane või vanem sobiva töötaja või koolivälise spetsialisti poole.
- 12.3 Õpilase ja vanemaga suhtlemisel arvestatakse õpilase vanust, individuaalseid vajadusi ja teabe konfidentsiaalsust.

Teavitamise kanalid

- 12.4 Kooli veebilehel avaldatakse teave kooli tegevuse ja õppekorralduse kohta, avalikud dokumendid ja teated ning kooliga ühenduse võtmise võimalused.
- 12.5 Õpilase õppetööd ja koolielus osalemist puudutava personaalse teabe peamine edastamise kanal on eKool. Vajaduse korral kasutatakse vahetut vestlust, e-posti, telefoni või kohtumist.
- 12.6 Õpilase hindamisest, hinnetest ja hinnangutest teavitamine toimub käesoleva õppekava [hindamise peatükis](#) sätestatud korras.
- 12.7 Õpilasele vajaliku toe kavandamist ja vanema kaasamist käsitletakse [õpilase arengu ja õppimise toetamise peatükis](#).

Konsultatsioonid ja täiendav juhendamine

- 12.8 Õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus õpitulemuste saavutamisel või kes vajab õpitava paremaks mõistmiseks täiendavat juhendamist, võimaldab kool pedagoogilist juhendamist väljaspool õppetunde.
- 12.9 Õppeperioodil korraldab iga õpetaja kord nädalas ühe konsultatsioonitunni oma õpetatavate klasside õpilastele. Konsultatsioonide ajad avaldatakse kooli veebilehel. Kui õpilase ajutise mahajäämuse ületamiseks on vaja täiendavat pedagoogilist juhendamist, korraldab kool selle oma töökorralduse raames koostöös õpilase ja vanemaga.
- 12.10 Konsultatsioonil osalemise vajaduse võib algatada õpilane, vanem või õpetaja.

Arenguvestlus

- 12.11 Õpilase arengu toetamiseks korraldatakse temaga vähemalt üks kord õppeaastas arenguvestlus, mille põhjal lepatakse kokku edasise õppimise ja arengu eesmärkides.
- 12.12 Arenguvestlusel osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem. Vajaduse korral ja osalejate kokkuleppel võib vestlusele kaasata teisi õpilase arengut toetavaid isikuid.
- 12.13 Arenguvestlus toetab õpilase eneseanalüüsi, eesmärkide seadmist ning vastutuse järkjärgulist võtmist oma õppimise ja arengu eest.
- 12.14 Arenguvestluse korraldamisel ja dokumenteerimisel lähtutakse direktori kehtestatud arenguvestluse korraldamise tingimustest ja korrast.

Vanemate koosolekud

- 12.15 Kooli ja vanemate koostöö ning infovahetuse toetamiseks korraldab kool vähemalt kord õppeaastas vanemate üldkoosoleku ja klassidepõhised koosolekud. Täiendavaid klassikoosolekuid korraldatakse vajaduse järgi.

13 Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

- 13.1 Koolis väärtustatakse koostöist koolikultuuri ning õpetajate osalemist õppe, õppekava ja kooli arendamises. Õpetajad kavandavad, analüüsivad ja arendavad õpet ühiselt, jagavad kogemusi ning lepivad kokku ühistes põhimõtetes.
- 13.2 Koostöö toimub õpiringides, meeskonnakoosolekutel, ühise planeerimise käigus ja vajaduse järgi moodustatud rühmades. Professionaalse õppimise toetamiseks soodustatakse vastastikuseid tunnivaatlusi ja tagasiside andmist. Õppe ja kooli arendamisel lähtutakse õpilaste vajadustest, kooli eesmärkidest, tegevuse analüüsist ning kokkulepitud arengusuundadest.
- 13.3 Koostöös:
- lepatakse kokku õppe- ja kasvatustöö ühistes põhimõtetes;
 - kavandatakse lõimingut, ühiseid õppetegevusi ja õppekava läbivate teemade käsitlemist;
 - analüüsitakse õpilaste õppimist ja õpetamise tulemuslikkust;
 - kavandatakse õpilastele vajalikku tuge;
 - arendatakse kooli õppekava ja ainekavasid;
 - jagatakse õppematerjale, kogemusi ja toimivaid õpetamisviise.
- 13.4 Õpetaja lähtub õppetöö kavandamisel riiklikust ja kooli õppekavast, õppeaine õpitulemustest, õpilaste varasematest teadmistest ja vajadustest, üldpädevustest, läbivatest teemadest, lõimingu võimalustest ning kooli üldtööplaanist.
- 13.5 Õppetöö kavandamisel tagab õpetaja õpitulemuste, õppetegevuste ja hindamise omavahelise kooskõla. Valitud õppetegevused toetavad kavandatud õpitulemuste saavutamist ning hindamisviisid võimaldavad õpilasel näidata omandatud teadmisi ja oskusi.
- 13.6 Õpetaja teeb õpilastele ja vanematele õppeaine eesmärgid, olulisemad õpitulemused, hindamise põhimõtted ning vajaliku õppekorraldusliku teabe kättesaadavaks koolis kokkulepitud viisil. Hindamisest teavitamisel lähtutakse õppekava hindamise peatükist.

13.7 Õpetaja analüüsib õppetöö käigus õpilaste edasijõudmist ja valitud õppetegevuste tulemuslikkust ning kohandab vajaduse korral edasist õpet.

14 Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

14.1 Kooli õppekava vaadatakse üle ja seda muudetakse vajaduse korral, lähtudes:

- õigusaktide ja riiklike õppekavade muudatustest;
- kooli arengukavast ja arenguvajadustest;
- sisehindamise ja õppe- ning kasvatustegevuse analüüsi tulemustest;
- õppekava rakendamisel saadud kogemustest;
- õpilaste, vanemate, koolitöötajate ja teiste huvirühmade põhjendatud ettepanekutest.

14.2 Kooli õppekava koostamises ja arendamises osalevad kõik koolis õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud ning vajaduse korral teised koolitöötajad. Kool kaasab sobival viisil õpilasi, vanemaid ja teiste huvirühmade esindajaid.

14.3 Õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab direktor.

14.4 Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule. Saadud arvamused vaadatakse enne õppekava kehtestamist läbi.

14.5 Kooli õppekava ja selle muudatused kehtestab direktor käskkirjaga.

14.6 Kooli õppekava ajakohane terviktekst avaldatakse kooli veebilehel ning sellega võimaldatakse tutvuda kooli kantseleis. Õppekava varasemad redaktsioonid ja nende kehtestamise dokumendid säilitatakse kooli dokumendihaldussüsteemis.